

EGY AZ ISTEN

Unitárius Közlöny

KOLOZSVÁR, 1888–1948/1990. • 27. (87.) ÉVF. • 2. SZÁM • 2017. FEBRUÁR • ÁRA: 2,50 LEJ

Fotó: Czire Alpár

Igazi arcunk

• Isten végtelen idejében, idő-koordináták tengelyein egyensúlyozunk. Végességünk szűrője oly ritkán enged többet látnunk a teremtésből, mint ami közvetlenül életünk díszlete. S tán még ritkábban látjuk meg valóban benne a jelképeset, az önmagán túlmutatót: karácsonyfa, bölcső, fehér galamb, vörös kereszt, 1568 és 2017, mosolygó és síró maszk.

Hagyományaink azonban emlékeztethetnek: a választott díszletbe illő maszk nem mi vagyunk. Mert a maszk mögötti

átsugárzik, mert igazi arcunkat csak akkor nem látjuk meg, ha szemünk hályogossá vált a tagadástól.

Tegyük fel hát farsangi álarcainkat, csendüljön vidám nevetés a sírás helyén, peregjenek a könnyek a vidámság gödreibe, szemünk negatívján hátha megképződik egy pillanatra a Teremtőtől kapott arcunk időtlensége. Mert ő az élő Isten, akinek arca bennünk tükröződik, aki révén az örökkévalóságba pillanthatunk.

A tartalomból:

A vallásszabadság ünnepe

4

Torockói farsangi hagyományok az időben

5

Soha meg nem állni

8

Ingyenfogas és hajléktalan-étkeztetés a kolozsvári unitáriusoknál

19

Világimnap 2017

20

„Ő az élő Isten, aki megmarad mindörökké...” (Dán 6,27)

EGYHÁZUNK HÍREI

● **Január 1-jén újévi állófogadást** tartottak a Magyar Unitárius Egyház protokolltermében a kolozsvári egyházközségek tagjai számára. Köszöntő beszédet mondott főtisztelendő Bálint Benczédi Ferenc püspök.

● **A Reformáció Emlékbizottság szervezésében január 6-án Budapesten, a Művészetek Palotájában került sor a reformáció 500. évfordulója alkalmából meghirdetett emlékv nyitórendezvényére.** Az eseményen ünnepi beszédet mondott Kövér László, az Országgyűlés elnöke és Balog Zoltán, az Emberi Erőforrások Minisztériumának vezetője. A megnyitón a reformáció zenei, költészeti, színművészeti és táncművészeti örökségéből mutattak be ízeletet. Egyházunk részéről jelen volt Bálint Benczédi Ferenc püspök és Kovács István közügyigazgató.

● **Január 7-én a budapesti Bartók Béla Unitárius Egyházközségben folytatódott a felnőttképzési tanfolyamok sorozata Az unitarizmusról a reformáció 500. évében című rendezvény keretében,** amelynek házigazdája és helyi szervezője Léta Sándor lelkész volt.

Az egész napos előadás-sorozat előadói a kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet Unitárius Karának rendes és óraadó tanárai voltak: Ferenczi Enikő (*Vallás és életkrízisek: hogyan segíthet hitünk az érett, egészséges felnőtt elérésében?*), Kovács Sándor (*Pillanatfelvételek a magyar unitárius egyház küzdelmes évszázadaiból*), illetve a főszervező, Czire Szabolcs (*A jó kérdések vallása; Egy az Isten! – a Biblia felszíne és mélysége; A radikális Jézus a történeti kutatások fényében*). A rendezvényen a nap folyamán 64-en vettek részt: budapestiek, illetve más települések unitáriusai, de érdeklődő szimpatizánsok is.

● **Az ökumenikus imahét 2017. évi magyarországi ünnepi megnyitójának január 15-én a Kálvin téri református templom**

adott helyet. Az idei év központi gondolata: *„Krisztus szeretete szorongat minket...”* (2Kor 5,14–20). Az imahét anyagát a német keresztény közösségek képviselői állították össze. Az országos ünnepi nyitó istentiszteleten Erdő Péter bíboros mondott beszédet, és ígét hirdetett Gáncs Péter evangélikus elnök püspök. Egyházunkat Bálint Benczédi Ferenc püspök képviselte.

Egyházköri hírek

● **Kolozs-Tordai Egyházkör**

A Kolozs-Tordai Unitárius Egyházkör nemrégiben megválasztott vezetősége január 7-én Mészkon szervezte meg az Aranyosszék és vidéke egyházközségi gondnokainak év eleji megbeszélését. A találkozó mottója: *Vegyük számba a múlt évet! – Segítsük egymást a jövőtervezésben!* Egy hétre rá, január 14-én a Kolozsvár-Belvárosi Egyházközségben került sor a Kolozsvár és környéke egyházközségi gondnokainak év eleji megbeszélésére, amelynek témája szintén az elmúlt esztendő számbavétele, az idén év megtervezése volt.

Január 20-án került sor a torokói Duna-házban 2017 első rendezvénye *történelemórájára*. Kovács Sándor teológiai tanár a magyar kultúra napjának alkalmából a Himnuszról tartott előadást, amely után Maksay Ágnesnek a vallásszabadság napjára készített, *A hit Istennek ajándéka* című, 26 perces dokumentumfilmjét vetítették, amelynek fő helyszíne a tordai katolikus plébániatemplom.

● **Marosi Egyházkör**

2016. december 24-ére elkészültek a Nyárádszeredai Unitárius Egyházközség templomának új harangjai, Lázár Imre székelyudvarhelyi harangöntő munkái. A harangok egyelőre a templomban, az úrasztala mellett kaptak helyet. A harangok öntése mintegy tízezer euróba került. A nyárádszeredai önkormányzat és a Gabriella tejfeldolgozó nagyobb összeggel támogatta a harangok elkészítését. Az egyháztagok decemberben kántá-

lással egybekötött adománygyűjtéssel szerezték meg a még hiányzó részt.

Január 15-én, az istentisztelet után a Marosvásárhely-Kövesdombi Egyházközség Böződi György termében megnyílt Novák József képzőművész és Plájás István fotóművész Marosvásárhely különböző felekezetű templomait bemutató kiállítása. A kiállítás megnyitására az 1568. évi tordai országgyűlés vallásszabadságot törvénybe foglaló határozatának évfordulója és az ökumenikus imahét nyitónapja alkalmából került sor.

Mind Jobbágyfalván, mind Nyárádszeredában az immár hagyományos adventi bibliaórák alkalmakra került sor. Jobbágyfalván a szenteste alkalmával a vallásórára járó gyerekek a szüleikkel és szetteikkel közösen pásztorjátékot és gitárszóval kísért karácsonyi énekeket adtak elő.

● **Székelykeresztúri Egyházkör**

December 14-én Székelykeresztúron adventi találkozót szerveztek az egyházkör területén élő nyugdíjas lelkészeknek, nyugdíjas lelkészek özvegyeinek. Összesen 15 személy vett részt az alkalmon, amelyen a nyugdíjaskorú kollégák találkozhattak, és régi emlékeket eleveníthettek fel. Megemlékeztek eltávozott bajtársaikról is, akik nélkül szegényebb a világ, de akiknek magvetése a mostani karácsonyokban is gyümölcsöző.

December 16-án került sor a körben szolgáló lelkészek adventi családost találkozójára. Csehétfalván az új „ebédlőcsűrben” költözték el a hagyományos töltött káposztát, amelyben a karácsonyra készülő ízek öröme mellett sok hálaadás is volt.

A Gondviselés Segélyszervezettel karöltve a két ünnep között megszervezték a Johannita Segítő Szolgálat Németországból érkező szertetcsomagjainak a célba juttatását. Az egyházkörben több mint ötszáz rászoruló, egyedül élő, kisnyugdíjas, idős ember vagy sokgyermekes család részesült ebből a támogatásból.

LÉLEKKENYÉR

(Ál)arcaim

Azt mondtátok, hogy legyek jó. Ez tíz percig sikerült. Aztán már nem emlékszem, hogy mi történt, valami miatt már nem voltam jó. „Szégyellj magad!” – és én szégyelltem magam. Nem, nem tudom, miért, hogyan és mennyire szégyelltem magam, de arra világosan emlékszem, hogy nem volt jó szégyellni magamat. Elmúlt, letettem, többet nem akartam felvenni. Jó voltam, meg is dicsértetek érte, de jólesett, Istenem! Büszke voltam arra, hogy jó voltam, aztán már az sem volt jó, hogy büszke voltam.

Nem, nem, a büszkeség azért nem volt jó, mert fennhordtam az orrom: én jó vagyok! S így, a magasból mindenki csak olyan kicsi jónak tűnt. Én felmásztam a jóság Kilimandzsárójára, a többiek, még ti is, akik megtanítottátok, hogy van ilyen hegy, megrekedtetek valahol az alaptáborban, gondoltam. Aztán valaki az orromra koppintott, túl magasan hordom. Micso-da képtelenség, az orrom éppen ott van, ahol lennie kell, ha magasan van, akkor az egyszerűen azért van, mert a többi orr alacsonyan van. Ez a képtelenség azért egy kicsit megrengetett, és a következő percben már zuhantam is, a lavina józanító hidegéből még láttam, hogy kinyúltok felém, és sokkal magasabbak vagytok, mint én, de az orrotok valahogy mégis a helyén van, és nem azért, mert az enyém most már félig lefagyott, vérzett és betört, hanem azért, mert ti jók vagytok. Lefagyott, törött orral semmi kedvem nem volt magamhoz.

Milyen lenne, ha ma nem én lennék? Tudod, nem az az én, aki tíz percig jó volt, aztán szégyellte magát, majd hegyet mászott és lezuhant. Kiváló gondolat, kilépek

önmagamból! Mindig mondtátok, ha kimész, öltözz fel rendesen, most szót fogadtam.

Benyúltam a dobozba, és kivettem, felvettem a halottat. Lefeküdtem, széttártam karjaim, meghaltam. A halott csendben van, én halott voltam, csendben voltam. Vártam, csukott szemmel, ahogy a

„Megteremtette Isten az embert a maga képmására, Isten képmására teremtette, férfivá és nővé teremtette őket.” (1Móz 1,27)

halottnak várakoznia kell. Aztán valami elkezdte szúrni a hátamat, tűrtém. Tűröm, amíg meg nem találtok. És akkor majd vége, felzokogtok, fájni fog, hogy meghaltam.

Vacsora! Most! – hát, nem szokványos siratóóének. Feltámadtam, éppen idejében, mert már kezdtem érezni, hogy meghalok, ha ki nem szedem a hátamból a szűrést. Egy kisautó volt, használt, számokkal az oldalán. Gyorsan visszatettem a halottat a dobozba, még egyszer majd felveszem. Beültem az autóba, feltettem a sisakot, a motor felbőgött. Éreztem az égett gumi szagát, át- és feltüzelt a verseny. A kanyarban könyököltem, egyenesben vadul előztem, és győzelmi mámorban fékeztem a hullámozó lelátók előtt.

Magasra emeltem a serleget, mindenki talpra ugrott, milyen jó, ha ünnepelnek! Nem ünnepeltek! Ezernyi szempár aggódott az utolsó kanyarban kisodródott versenyző miatt. Miattam? Én voltam? Igen, én... elbuktam. Legyőztelek, te meg ott maradtál sebekkel, egy életre. Győzni akartam, és közben arcomra égett a kikönyökölt vereség.

VASS
KÁROLY

A kisautó ott maradt, én pedig elindultam bizonytalan, keserű lépésekben. És mentem, hosszú mérföldeken át, már rég elhagytam azt a kanyart, de még mindig... igen, még ma is...

Tudod, érted, hogy mi az, ami még ma is sebhely. Ha nem tudod, akkor te nem is vagy ember. Az

volnál, ha bevallanád, hogy te is voltál könyöklő, vadul előző, győzelmi mámorban fékező.

Találkoztam veled, ember vagy, neked is arcod van, mint nekem. Igen, igen éppoly sebzett, éppoly vidám, mint az enyém. Milyen egyformák vagyunk! Most kezdem észrevenni. Sír az egyik szemed, az enyém is, a másik nevet. Szerető vagy, de már csaltál is, ahogyan téged is megcsaltak. Mélyen bárázdált remény egyik orcádon, a másikon áldott pirként a hit. Hány arcod van? Hányszor nyúltál be abba a dobozba, amiből én halottnak öltöztem, majd életre kellett vetköznöm? Mit vettél ki onnan? Tűzoltót, pilótát, orvost, anyát, apát, Don Juant, Madonnát? És mi lett belőled? Milyen most az arcod? És az álarcod?

Bocsáss meg, nem értettem, amit mondtál. Jaj, hogy ha már annyira ismerlek, mondjam meg, hogy mi van farsangi arcod mögött...?

Nem tudom, igazán nem tudom, de van, aki tudja, az Isten. Igen, ő ismeri az arcodat. Neked, nekem az maradt, hogy ha lehet, ne sminkeljük magunkat.

A vallásszabadság ünnepe

PAP MÁRIA

• A reformáció 500. évfordulójának jegyében ünnepelte a Magyar Unitárius Egyház a vallásszabadság napját 2017. január 12–13-án.

Január 12-én az erdélyi magyar egyházfők és Balog Zoltán miniszter Torockón, a Duna Médiaszolgáltató által működtetett Duna-házban találkoztak. Az eseményen premier előtt levetítették *A hit Isten ajándéka* című dokumentumfilmet, amely a tordai országgyűlés eseményeit és hatásait eleveníti föl. A Duna World január 13-án 17 órakor mutatta be Maksay Ágnes filmjét, amelynek torockói vetítése a Duna-ház idei gazdag programjának nyitánya volt.

A megemlékezés január 13-án, pénteken, a vallásszabadság napján folytatódott Tordán és Kolozsváron.

Tordán az ünneplés 10.30-kor istentisztelettel kezdődött. Az unitárius templomban tartott ünnepi istentiszteleten a szószéki szolgálatot Csécs Márton Lőrinc torockói lelkész végezte. Az ünnepi köszöntőt Balog Zoltán, a magyarországi kormány emberi erőforrások minisztere tartotta. Elmondta, a világban élő magyarságnak együtt kell ünnepelnie azt, *„amit Erdély adott a magyarságnak, Torda adott a magyar kereszténységnek, és amit a magyarság adott a világnak”*. Hozzátette, a Tordán kihirdetett vallásbéke arra int, hogy újra és újra meg kell küzdeni a hit szabadságáért és a hit igazságáért.

A tordai országgyűlés döntése nemcsak egy pragmatikus politikai döntés volt arról, *„hogy jó lenne nem veszekedni egymással, mert különben jönnek mások és legyőznek bennünket, hanem azt a belső meggyőződést tükrözte, hogy a hitéről mindenkinek saját magának személyesen szabad, lehet és kell döntenie”*.

Áldást mondtak: Kerékgyártó Imola evangélikus lelkész, Kiss Endre katolikus segédlelkész és Gáll Sándor református lelkipásztor – Márkó László felvétele

Balog Zoltán arra emlékeztetett, hogy 2018-ban nemcsak a tordai országgyűlésnek lesz kerek évfordulója, hanem az erdélyi és magyarországi románok 1918-as gyulafehérvári nagygyűlésének is, amelyen Erdély és Románia egyesülését nyilvánították ki egyoldalúan. Kijelentette: *„a vallásbékét kihirdető tordai országgyűlésnek volt egy szelleme, a gyulafehérvári nyilatkozatnak van egy betűje, meg kell nézni, hogy mi is valósult meg ezekből”*.

Bálint Benczédi Ferenc püspök arról beszélt, hogy a tordai országgyűlésre való emlékezés „a bölcső fölő

A tordai ünnepség – Serár Szabolcs felvétele

hajlást” jelenti egyháza számára, mely kitágítja a látóhatárt, és örömmel, lelkesedéssel tölti el a híveket.

Az ünnepi műsor keretében fellépett a kolozsvári Flauto Dolce. A 2000-ben alakult régizene-együttes a színes, soknemzetiségű Erdély 17–18. századi zenéjét korabeli hangszereken bemutató műsorral lépett fel Majó Zoltán művészeti vezető irányításával.

Az ünnepi istentisztelet után a résztvevők a tordai múzeumban megtekinthették Körösfői-Kriesch Aladár *Az 1568-iki tordai országgyűlés* című festményét.

Este 18 órától Kolozsváron, a belvárosi unitárius templomban ünnepi istentisztelettel folytatódott a megemlékezés. A szószéki szolgálatot Mezei Csaba, a Kolozsvár-Iriszi Unitárius Egyházközség lelkésze végezte, majd Mile Lajos, Magyarország kolozsvári főkonzulja mondott ünnepi köszöntőt, aki kiemelte a reformáció hatását az anyanyelvhasználat és a nemzeti öntudat alakításában. Az istentisztelet a testvérfelekezetek képviselőinek áldásával ért véget. Az ünnepség keretében fellépett a Flauto Dolce együttes, valamint a János Zsigmond Unitárius Kollégium Péterffy Gyulakórusa Ercsey-Ravasz Ferenc vezetésével.

Az eseményt 19.30-tól állófogadás zárta, melyen Farkas Emőd főgondnok méltatta az eseményt, és köszöntötte a jelenlevőket.

Torockói farsangi hagyományok az időben

Régi szokás a vízkereszt és a nagyböjt közötti időszakra eső farsang megtartása Erdélyben. A farsangtemetés, a vídamsággal, mulatságokkal teli időszak zárása mára már egyre halványodó szokássá vált. Az unitáriusok Mekkája azon helyek közé tartozik, ahol ma is megszervezik a farsangtemetést, sőt az egykori télbúcsúztató egyre népszerűbbé, látogatottabbá válik. A farsangtemetés 20. századi újraéledéséről, az egykori és a mai szokásokról Király Ferenc gondnokkal, Simon Aranka nyugdíjossal és Lassel Ágnes múzeumigazgatóval Andorkó Júlia Eszter beszélgetett. A teljes interjút lapunk Facebook-oldalán olvashatják.

• A közösségi emlékezet szerint milyen régi hagyomány Torockón a farsangtemetés?

S. A.: Édesanyám 1925-ben született, s már akkor is volt farsangolás. Körülbelül az 1800-as évek óta biztosan tartottak farsangtemetést.

K. F.: A falu lakosságának német eredete adhat magyarázatot a sajátos farsangtemetési szokásra. Persze kérdőjelek azért vannak. De maga a farsang szó is német eredetű. A *vaschang* a böjti időszakot megelőző utolsó napra vonatkozott, amikor még lehetett italt fogyasztani.

S. A.: A farsang azzal kezdődött, hogy a gyerekek jártak maszkurázni a húshagyókedd előtti időszakban. A gyerekek felöltöztek, maszkot viseltek, szomszédokhoz, rokonokhoz eljártak, és a meglátogatottak csak találgattak, hogy kik kereshették fel őket.

• A maszkurázás korábban volt, mint a farsangtemetés?

S. A.: Előtte, igen.

K. F.: Ha én a magam 50 évnyi emlékéből indulok ki, akkor – azt mondom, amire emlékszem – a maszkurázás abból állt, hogy volt általában szombatnként egy szál zenész, leginkább tangóharmonikás, s néhányan felöltözve a farsangi jelmezbe végigjárták a falut, abban a házban, ahol lány volt, oda bekopogtak, bementek, félretették az asztalt, s minden maszkurás megtáncoltatta a lányt a tangóharmonika zenéjére, a cigányné kosarába gyűjtötte az adományt, a zsidó tartotta a perselyt, hogy kapjon egy kis pénzt, hogy legyen éjszakára borra valónak, ezután a kocsmában elmulatták a legények a pénzt.

• Volt legénymaszkurázás is?

S. A.: Igen, a farsangtemetés előtti időszakban kétszer-háromszor. Ebben a legénymaszkurázásban tilos volt házas embereknek részt venni. És a legények csak leányos házakhoz tértek be.

K. F.: Ami nagyon fontos, ez teljesen önszerveződésesen ment. Mindig került két-három legény, aki a vezér lett. Általában a betyárok.

• Kik voltak ezek a betyárok?

K. F.: Ők szervezték a farsangtemetést, betyárruhájuk, ostoruk volt. Az idők folyamán vesztett a hagyományos részéből a farsangtemetés. Ma nem önszerveződési alapon történik.

• Hány párból is áll a kötelező menet?

K. F.: Van, ugye, a két vénlány, a pártás menyasszony a vőlegénnyel, a menyecske, az idősebb asszony – mind a torockói viseletbe öltözve. Jól megszervezett csoport volt a betyároké, akik általában 6-7-en voltak, s akik a menetet körbevették. Legelől ment a főbetyár, ő csattogtatott az ostorral. Ha feleúton már nem bírta, mert bizony nehéz dolog az ostor pattogtatása, kart cserélt.

S. A.: Hogy pontosan hány betyár volt elől s hátul, az attól is függött, hogy hány katonaviselt legény volt a szervezők között.

K. F.: Struktúrájában három részre oszlik a farsangi menet. Vannak a betyárok, a menet, meg a kísérő alakok, a futkosók. A főbetyár és a menet elején még kettő vagy 3-4 (a korosztály népességétől függően), akik csattogtatnak, akik adják a hangulatot, utána következik maga a menet. A menet első alakja

a zenész, egy tangóharmonikás, más nemigen volt. Lehet, hogy réges-régen volt hegedűs, de nem emlékszünk ilyenre. A zenész a *Rózsabokor a domboldalon* kezdetű népdalt húzta, ezzel indult el a menet. A zenész után a pap s a kántor volt, aztán utána egy fogat, amin a farsangi koporsót vitték. Manapság egy számár húzza a szekeret.

• Régen lovas szekér vitte a koporsót?

K. F.: Nem-nem, akkor is kis szekér volt, csak nem számár, hanem két fiú húzta. Ez az újdonság. A koporsó után a két siratólány, a vénlányoknak öltözött fiúk. Nekik nincs más dolguk, csak sírnak.

• Van a vénlányoknak siratószövege?

S. A.: Nincs, csak a papnak.

K. F.: Aztán a menetben volt vénember is. Akkoriban, amikor újra kezdtük, volt Rákóczi-jelmez is.

• Meséljen a gondnok úr az újakezdésről!

K. F.: 1976-ban kezdtük újra a farsangtemetést és mulatságot, mivel azelőtt be volt tiltva. 1967-ben voltam iskolás gyerekként menyasszony, 1967 vagy 1968-tól egészen 1976-ig, az majdnem tíz év, meg volt tiltva. Itt a fotó, amikor újra megszerveztük a farsangot. Abban az évben öt katonaviselt volt.

• Mi a szerepe a futkosóknak?

K. F.: Ők a kenők, a mázoló. Volt köztük bohóc, töltött zsák, cigányné, zsidó, de akkoriban ellenőrzött volt a dolog. Nem öltözhettek be akárki, hogy a nézőket riogassa. Sajnos, ma van ilyen. Eljönnek a szomszéd faluból, és ront-

Az 1976-os szervezők (bal szélén Király Ferenc)

ja a farsangi hagyományt, mivel korábban minden alak falubeli volt. A cigányné a kosarával szaladgálva házról házra, összegyűjtötte a kapuban álló háziasszonyoktól a tojást, szárazkolbászt, szalonnát. A zsidó meg a pénzt. Meg közben mázolgattak.

• Milyen festéket használtak a futkosók?

K. F.: Kormot. Ma, sajnos, ez eldurvult.

S. A.: Igen, valóban. Régen is féltünk, de a jelenségtől, a maszkoktól, a kiabálásuktól. A gyerekek féltek, ez természetes. De ma ez a túlmázolás a félelmetes.

• Hogy emlékeznek, változott-e a farsangtemetés napja az idők során?

S. A.: Kimondottan húshagyókedden – ez nem lehetett más nap, se előtte, se utána – került sor a farsangtemetésre. Ezt régen meg lehetett tenni, mert télen helyben voltak a fiatalok. Régen is volt rá példa, hogy elmentek a faluból, például az iparosok, de télre hazajöttek, karácsonytól húsvétig itt-hon voltak a fiatalok. Így a farsangtemetés csakis húshagyókedden zajlott. Az új rendszerrel mindenki dolgozott, elköltöztek, s ebből kifolyólag helyezték át a farsangtemetés napját. Inkább húshagyókedd utánra vitték, attól függően, hogy milyen napban tud-

tak a fiatalok megegyezni.

• Hány órákor kezdődött el a farsangtemetés a faluban?

S. A.: Kedden délben kezdődött. Mi gyerekek voltunk, az iskolában hallgattuk a csattogtatást. És nagyon féltünk a menet-

beli futkározó ördögök, a töltött zsák, a halál látványától. A futkározó alakok csintalanok voltak. Ha nem álltak ki a háziak a kapu elé, beszaladtak a házba, még a kamrába is, s leloptak egy szál kolbászt, vagy a tojásos kosárba is belenyúltak. Ma már nem mennek be a házba, hanem a kinn állóktól szedik össze az adományokat.

K. F.: Délben kezdődik ma is, 1 óra, 2 órakor a művelődési házban, onnan indul a menet, végigjárja a falu összes utcáját. A tangóharmonika szól, a különböző utcaelágazásokban, kecskehajtókban megmegállt a menet.

• Micsoda a kecskehajtó?

S. A.: Régen sok kecske volt a faluban, a kecskehajtóba reggel összehajtották a kecskéket, s onnan a pásztor hajtotta tovább a hegyre a nyáját. De a pletykás asszonyok is itt felejtették magukat.

K. F.: Afféle csomópont, ahová 2-3 utca torkollik. Ma mondhatnánk, hogy kisebb piactér. Ezekben a kecskehajtókban a menet megállt, a pap egy-egy strófát felolvasott a szövegéből. Abból, amit aztán a temetéskor, a vajornál [a falu központja] teljes egészében felolvas.

S. A.: A fénypontja a menetnek, amikor a pap elprédikálja a magáét, s végül a farsangot eltemetik. Ekkor lesz dolga az ördögöknek, a töltött zsáknak, Farsang Dömét széjjeltépik.

• Mi volt régen, mi van ma a pap szövegében?

K. F.: 1976-hoz megyek vissza. Elég nagy bátorság volt nekifogni megszervezni a farsangot, de végül nem lett semmiféle problémánk. Valaki közülünk talált otthon egy régi szöveget, azt elolvastuk, aktualizáltuk, átírtuk. Ez egy humoros, gúnyolódó szöveg, amely néhol dicsér is. A főmondata az, hogy aki-nek nem inge, ne vegye magára. Ekkor el lehetett mondani nyilvánosan azt, amit máskor nem könnyen, nem szívesen. 1976-ban azért nehéz idők jártak, csodálatos módon senki nem szólt bele abba, hogy mit írjunk. Pedig mondtunk csípőseket is. El lehetett mondani mindent. És volt hatása is. Volt olyan is, hogy valaki nem állt ki a nézelődők közé, hogy ne hallja meg, ami elhangzik majd róla. Ma is van hatása a prédikációnak.

S. A.: Az elmúlt évnek a hiányosságai is, de a jó részei is bele voltak foglalva. Ezeknek a szövegeknek javító célzata volt, aki akart, tanult belőle. A következő évben így el lehetett kerülni, hogy ugyanazok a bajok legyenek. De az is szép dolog, hogy egy ilyen esemény „kiszedi” az embereket a házból. Ünneppá vált. Emlékszem, hogy gyermekkoromban figyeltük, merre hangzik fel a betyárok csattogtatása. A csattogtatás arra is jó volt, hogy tudjuk, merre járnak, mikor kell kiállni a kapuba. Aki kíváncsibb volt, a végén lement a vajorba. Régen nem volt tévé, mindenki kívánczozott a társaságba.

• Mi történt az élelemmel, amit a futkosók gyűjtöttek?

S. A.: A kocsmárosnénak volt a dolga, hogy elkészítse a rántottát, a farsangolók aztán közösen elfogyasztották.

K. F.: De kellett kenyér is a rántottához, süttettünk egy háziasszonnyal egy kemence kenyeret. A perselybe gyűlt pénzből fizettünk. Ami maradt, abból borozgattunk. S. A.: A lányok sem a menetben, sem a kocsmai eszem-iszomban

nem vettek részt, csak nézők voltak, „szenvedő alanyok”. Az esti mulatságban sem volt, mit keresnek, az teljesen legényeké volt.

• Mik történtek a kocsmában egy-egy ilyen farsangtemetés-kor? Daloltak, táncoltak?

K. F.: Nem volt nekünk legényes táncunk, nem táncoltunk. Énekel-tünk. Hívtunk zenészeket.

S. A.: Hívtak cigányzenészeket, mert nálunk nem voltak zenészek. Járából, a szomszéd falvakból.

K. F.: Egyik évben rám került a sor, hogy tangóharmonikázzak, mert tudtam, és olyan „szerencsés” voltam, hogy a –9 vagy a –10 fokban egyszerűen nem éreztem, hol vannak a billentyűk. Más esetben, ez nem velem történt, jött egy eső. A tangóharmonikásra ráhúztunk egy nájlont, hogy ne ázzon meg a hangszer.

• Mit gondolnak, hogy alakul majd a farsang, a farsangtemetés hagyománya a jövőben?

S. A.: Hála Istennek eddig mindig akadtak szervezők. Az lesz a szomorú, amikor nem lesz, aki megszervezze. Régen csak a legények szervezték, de ma már be kell vonni a gyerekeket is: konfirmáláskor már csak egy-két fiúgyermek van egy-egy generációban, de van, hogy egyáltalán nincs is. A falunak az életéhez hozzátartozik a farsang. Mindenki várja, már karácsonytól érdeklődnek, hogy mikor lesz.

• Mi volt az, ami régen, mi lehet az, ami ma vonzó a fiatalok számára a farsangtemetés megszervezésében?

K. F.: Szerintem régen is, ma is ugyanaz: megértik és megérik azt, hogy ezt a saját falujukért teszik. Ha ma, ebben az össze-vissza világban még mindig vannak olyanok, akik ezt érzik, s ezért áldoznak egy-két napot, akkor van remény. Nagyon nagy gond, hogy a ruhák egyre inkább apadnak. Az, aki odaadja a viseletét, a család-

di örökségét, s az eső jól elveri, milyen szívvel adja oda még egyszer? Meg hát a kor miatt is a ruhák gyengülnek. Arra a kevés eredeti ruhadarabra tényleg vigyázni kell. Ezt nem a farsangtemetés ellen mondom, mert a szép ruhák felvonultatása nélkül a farsangtemetés is más.

• A lányok hogy élték meg a farsangot?

S. A.: Ez egy külön élmény volt. Kiálltunk a kapuba, figyeltük a legényeket, hogy ki minek van felöltözve, figyeltük, hogy melyik zsidó jön hozzánk pénzt kérni. Vigyáztunk a kapura, hogy nehogy betévedjen egy-egy gyűjtögető a kamrába. Mi nem úgy éreztük, hogy ki vagyunk zárva, megvolt a mi feladatunk: mi fogadtuk őket tisztességgel, vártuk a menetet aprópénzzel, tojással, kolbásszal. Élmény volt, ahogy megbeszéltük, hogy ki kinek adta a pénzt. Lehetett sejteni ezt-azt, hogy ki kinek akart imponálni.

• Néprajzos szemmel tekintve a farsangi felvonulásra, milyen társadalmi rétegeket jelenítenek meg a jelmezek?

L. A.: Mindenféle társadalmi réteg képviselve van a menetben, van kisasszony, úrfi, fiatalasszony a férjjel, menyasszony a vőlegény-nyel, vénlányok, betyár, pap, kántor, zenész. Maga a farsangtemetés Farsang Dömére, a számárszé-kéren vont, fakoporsós bábura vonatkozik, aki az idén is tönkre ette-itta magát. A téli vigasságok végét jelenti a farsangtemetés eseménye. Aki a farsang végéig nem ment férjhez, annak a következő évig várnia kell. A vénleányok száraz fatuskót húz-

nak maguk után, ami a terméketlenség jelképe, közben siratják magukat, hogy ők nem kellenek senkinek. Az utóbbi években bejöttek olyan figurák, akik régen nem voltak: például részeges asszony a férjével. A fakoporsó összetörésével vége van a télnek, kezdődik a húsvéti böjt időszaka. Mi ugyan nem tartjuk a böjtöt, de a széles körben ismert szokást, miszerint nem tartottak a nagyböjt időszakában esküvőket, vigadozásokat, betartottuk. Így készültek a húsvétra, ez része volt a megtisztulásnak.

• Mi az, ami a torockói farsangtemetésben sajátos más farsangtemetésekhez viszonyítva?

L. A.: Itt fakoporsót törnek össze az ördögök, máshol szalmabábut égetnek vagy szalmás nagy kereket. Emellett az alakok nem öltenek maszkot, csak jelmezt, ruházatot. Mohácson a busójárás például híres a maszkjairól.

• A farsangtemetés szereplői kizárólag legények, akik nem házasok. Van-e ennek a megszorításnak köze a nagyböjt időszakával záruló házasságokhoz?

L. A.: Igen, hiszen a menetben a vénlányok is meg vannak jelenítve, illetve a felvonulást néző lányok számontartották, hogy melyik legény ment oda hozzájuk. Meg hát házasok nem is vehettek részt a szervezésben, sem a menetben.

A Dr. Demeter Béla vendégház felvételei

LELKIGONDOZÓI SZEMMEL

Újévi fogadalmakról

FERENCZI ENIKŐ

Teljesen természetes, hogy az új év küszöbén elhatározzunk dolgokat, és fogadalmak születnek bennünk. A jobbá lenni akarás annyira ott van bennünk, mint a lelkiismeret vagy a szeretetigény. Ezért minden évbe úgy lépünk, hogy egy kicsit elhisszük, sok minden jobb lesz az életünkben, megváltozunk, és megváltoznak a körülöttünk levők is, s így az egész életünk.

Január vége, február eleje már az az idő, amikor megtapasztalhatjuk, hogy nem változott semmi. Marad minden a régiben, mint már annyi január végén, s mi várhatunk még egy évet, hogy meg hozzuk a nagy változást az életünkbe.

Pedig ha nem változunk az unitárius örök fejlődés folyamatában, akkor nem építjük Isten országát a földi létben, és megrekedünk.

Hajlamosak vagyunk másokat hibáztatni elrontott életünkért, s bár sok minden közrejátszik a történetben, és mindig több szereplő vesz még minket körül, mégis két dolgot érdemes megvizsgálni ilyenkor, februárban: Miért nem vagyok elég bátor lépni a döntések függvényében? Miért nem tudok az lenni, aki valójában vagyok a teremtettség elhívásában?

Lelkigondozóként azt tapasztalom, hogy alapjában nagyon félünk az ÚJ-tól: az új helyzetektől, az új önmagunktól. S bár tudjuk, hogy már rég nem elég jó számunkra, ahogy és amiben élünk, annak ismertsége és a biztonsága visszatart minket. Ezeken elmél-

kedve, egy képzésre készülve találtam ki a következő négybetűs aranyaszt, ami nem a Babeş-Bolyai Tudományegyetem rövidítése, bár ez esetben szerencsés, mert így könnyebben megjegyezhető bárkinek. Szerintem ez egy olyan szó, rövidítés, amit jó lenne úgy megtanulni, mint amire feltétlenül szükségünk van a jobbá levésben, fogadalmaink megvalósításában.

BBTE:

- bátorság: igazságokat kimondani, megszokott helyzetekből kilépni, önmagunkat felvállalni.

- bizalom: bizalom önmagunkban és képességeinkben, bizalom Istenben és bizalom az emberekben.

- tudatosság: gondolataim és érzelmeim tudatos felvállalása, élethivatásom megvalósítására való tudatos törekvés.

- egészség: testi-lelki-spirituális egészség, harmónia.

Ne bízzunk abban, hogy az emberek majd megváltoznak körülöttünk, hisz ez az emberi együttélések nagy konfliktusa. Ehelyett bízzunk abban, hogy képesek vagyunk önmagunkat alakítani: jobbá, mássá lenni, Istenhez közelebb kerülni, és istengyermekségünket, boldogságunkat megvalósítani. Újévi fogadalmainkkal ellentétben legyenek ezek apró és tudatos lépések és eredmények. Kis célok és nagy türelem.

Ne várjunk még egy évet a változással. Tartsunk számvetést, merjük észrevenni a problémákat, és merjük megfogalmazni a változás szükségét. A BBTE tudása és gyakorlása segíthet minket ebben.

Soha meg nem állni

NYITRAI-NÉMETH CSONGOR

- 1996-ban, egy hideg, őszi napon meleg fogadtatás várt a dicsőszentmártoni otthonából Szabédra látogató édesapa, após, nagyapa (papó) Nyitrai Mózesre. Az 1956 óta eltelt negyven év és a század legküzdelmesebb évei, a létért való küzdelem és a megmaradás feltételei hozták elő élettörvényét: soha meg nem állni, a reményt el nem dobni, ha élni akarunk!

Aztán jött a hazaindulás.

Marosvásárhelyen, a buszállomáson az Etéd–Udvarhely feliratú autóbusztáblára lett figyelmes, mely Kobátfalván is áthalad. Megragadta az alkalmat, mint egy hívást, s fellépett az indulni készülő autóbuszra, amivel még este előtt kisebbik fiánál lehet, aki nemrég kezdett új életet. Akik jártak arrafelé, tudják, hogy az út akkor még kevésbé volt rendben. Azok vállalták

az utazást, akik közvetlenül a Gagy vagy a Nyikó mentére igyekeztek, és nem akartak Szováta felé kerülni, ahol Szentlélektől egy 10 kilométeres szakaszt kellett megtenni stoppolás vagy gyalogolás révén.

Az Erdőszentgyörgynél a főútról letérő autóbusz elromlott. Javítási kísérlet, majd telefonálások sora következett, végül egy teherautó vezetője vállalta, hogy elvontatja az utasokkal teli buszt Udvarhelyre, de csak a főúton, Szováta irányába. Útközben a betérő utaknál megállott, ha kellett, így Szentléleknél is, Nyikó menti út kereszteződésénél.

Köddel átszőtt vaksötét feküdt már a tájon. A két utas, egy félénk lány és a 80 éven túl levő Édesapám, aki már amúgy is nehezen látott, különösen sötétben, szembesült azzal, hogy az utat gyalog kell megtenni-

Nyitrai Mózes és neje (1939)

ük. Malomfalva túlsó végéig a helyettes tanítónő és a sok viszontagságot megélő öreg lelkész kölcsönösen bátorította egymást. Mesélés és gondolatcsere közben fogytak a kilométerek, és nem gondoltak a hátra levő útra. Ez a kérdés csak a tanítónő háza előtt jött elő: de hogy ér haza a pap bácsi e vaksötét, ködös éjszakában, ismeretlen úton?! Bemegyek, és szólok a szüleimnek, hogy tudnának-e helyet adni reggelig – mondta a tanítónő. A lámpa még sokáig égett a házban. Türelemmel és lassan halványuló reménnyel várt a behívó szóra egy vándor. Aztán sötét borult a lakásra, és lassan a reményt vesztő szívre is.

Azon az este jó sokáig néztük a tévét. Hangosan engedtük a nem túl jó hallásunk miatt. Öt órakor keltem fel, hogy tüzet rakjak a két kályhában. Ennyivel tartoztam a városról engem falura követő feleségemnek. A tűz épphogy lobogni kezdett, valaki kopogott a veranda ajtaján. Ebben az órában eddig még engem sem kerestek. Torokban dobogó szívvel mentem az ajtóhoz. Lenyűgöző volt a látvány: előtttem egy juhbőrökkel bebugyolált kis ember állt. Félni is elfelejtettem, mert a hézagok közül kivillanó jószágos szempár az Édesapámé volt! Magyarázkodásra nem kerestünk időt. Annyit azért elárult, hogy a bőröket az utcára nyíló teraszról vette kölcsön, azokba bugyolálta be magát a hideg ellen, s beült a nyitva levő autóba, és még aludni is tudott egy keveset. Nem hallottuk meg illedelmes kopogását a tévé miatt... Nemsokára a feleségem után még meleg ágyban békésen aludta ki magát, hálásan Istennek, hogy így végződött az éjszaka.

A történet útját sokszor végigjártam gondolatban, és csak idő teltével tisztáztam némileg annak részleteit. Malomfalván elaludt a lámpafény azoknak ablakában, akik egy nem csavargó kinézetű, félig vak öreg befogadhattak volna reggelig a végzetessé válható út veszélyei előtt. Az egyik Jézust ábrázoló festményen a kapun csak belül van kilincs. A még ép lelki szemei előtt ez tűnt fel akkor. Hát nem kilincsel, nem zörgetett, a lábáról nem verte le a port, hanem hallgatott a sokszor emlegetett tanácsra: soha meg nem állni, reményt nem veszíteni! Méterenként fogyott a feltört,

pocsolyás út, egyetlen vezére a földön. Hídon ment át, kavicsbánya mellett haladt el, majd egy ipszilon alakú kereszteződéshez ért, ahol épp egy meghibásodott teherautót javítottak. Lámpája vakítóan világított az úttalan úrbe. Az édesapám szemében egy kerítésformát mutatott a lopakodó szürke hályog. Elvesztette az irányt. Egy zombékos réten találta magát. Igyekezett kijutni a cipőit marasztaló ingoványból. Sikerült is. A domboldalon felfelé sorakozó kukoricás már barátságosabb helynek ígérkezett, mely nélkül papi évei ritkán telhettek el, ha élni akart. Tudta már, hogy egyenes irányba halad, és nem kóvályog irány nélkül az ismeretlen kietlenségben. Ez a viszonylagos biztonságérzet véget ért a vakvezető kukoricás után. Árkonbokron át lépkedett az egyben semmit és mindent jelentő útján, hol besüllyedve, majd kapaszkodva. Ereje fogytán érezte magát. Körülötte a mind hűlő éjszaka a régi figyelmeztetést hozta elő. Soha meg nem állni, reményt nem veszíteni – ez a fagyos éjben a véget jelentené. Megörvendett az erdő szélén rendbe hasogatott fának. Itt nemrég még emberek jártak. Lent a völgyben öregek, gyermekek fűtött szobákban békésen alszanak már, és itt egy ember fiának nincs, ahová fejét lehajthatná. Oszlott a köd a hegytetőn, ahol megállt, és jól körülnézett. Az erdőt nem vállalta folytatásként. De lent a völgyben az oszladozó ködöt áttörve egy erőtlenségre, de életről jelt adó fény kínálta magát. Hegyeszögben volt az eddigi útirányától a még égő utcai lámpa, de ő gondolkodás nélkül indult felé a számára ismeretlen terepen gödrökbe lépve, mászva. Elszabadult juhászok elöl kerítésen átbukva menekült, és úgy ért a lámpa melletti házhoz. Az épületben pálinkát főztek, s bár Orbán Balázs még így írt a faluról: „szappant főző Szentmihály, utas, rajta meg ne állj” – a kisüsti mellett üldögélők szívesen vonták volna be a társalgásukba, és kínálták termékükkel. Talán jót tett volna reggelig, de édesapám a soha meg nem állni hívására mégis tovább ment. Az összesen két és fél kilométer a Csongor pap lakásáig már csak kis része volt az útnak. A báránybőrökbe burkolózó kopogó apa a pásztorokat juttatta eszünkbe, az egyszerű utcai lámpa a hívó, életet kínáló betlehemi fényt.

Gondolni sem merünk arra, hogy mi lett volna, ha a vaksötétben az amúgy is alig látó, mezőn eltévedt, fagyoskodó öregembernek nem imája az, hogy soha nem szabad megállni és reményt veszíteni, mert az végzetes lehet. Arról, hogy hová megy, nem tudtak Szabédon, és nem tudtunk mi sem. Az akkor járatlan, csordák és juhok által elhagyott mezőn ki láthatott volna meg egy csak kicsit pihenni akaró, halott embert...?

Nem tekerem tovább e gondolat fonalát. Inkább mondom: ne álljunk meg kétségbeesetten. A lemondás nem Isten akarata. Ha néha legyengülten is, de lelki szemeinkkel fel kell tekintenünk és felkapnunk a még távoli fényt – ez Isten akarata. Mindvégig bízunk kell benne.

Wittner Mária közelebbről

SÁNDOR KRISZTINA

• 2016-ban Erdélyben és Magyarországon is megemlékeztek az 1956-os forradalom 60. évfordulójáról. A magyar közmédia változatos műsorokkal, hirdetésekkel irányította rá a széles körű nyilvánosság figyelmét az egykori szabadságharcra és annak részleteire, következményeire.

Az erdélyi programok részeként novemberben Wittner Mária előadókörútjára került sor. Neve összefügg a budapesti, Corvin közí harcokkal, az életfogytiglanra ítélt névsorával, majd azokéval, akik az 1990-es rendszerváltozás után következetesen felemelték szavukat az egykori elnyomók és az 1956 történéseit megmásító törekvések ellen.

Székelyudvarhelyen találkoztunk. Beszélgetőtársa voltam a városban tartott előadásán. Izgalommal vártam, hogy a kezdés előtti fél órában találkozzunk, és kialakuljon egy olyan hangulat, ami a nyilvánosság előtti beszélgetést segíti. Egyszerűsége azonnal nyilvánvalóvá vált. Tisztán, őszintén, modorosság és kivagyiság nélkül beszélgetett. A velünk élő történelmi hősökre jellemző minden sztereotípiát megdönt. Erős asszonyt láttam, aki olyan, mint az erdélyi hétköznapiak élők erős asszonyok többsége. A vele történetek viszont sokkal súlyosabbak annál, mint amit egy átlagos nő elviselhet. És mégis.

Életrajza nyilvános, megtekinthető a világhálón. A száraznak tűnő adatokból kibontakozó élet már indulásból más, mint az átlagos emberé. Apját nem ismerte, édesanyja nem tudta gondozni, így a karmelita rendnél nevelkedett. Az itt kapott értékrend, istenhitt ma is szilárd alapja életének – ezt minden adandó alkalommal hangsúlyozta. Később ugyan visszasikerült az anyjához, de csakhamar állami gondozásba jutott. Ti-

zennyolc évesen fia született, akit egyedül nevelt.

Rá egy évre, 19 évesen érte a forradalom. Ott volt az utcai harcoknál, majd sebesülteket ápolta. Vannak kérdések, amelyeket nem tettem fel, mert több közös időre lett volna szükség, s mert vannak olyanok, amelyekkel nehéz előhozakodni. Például nem kérdeztem

meg, hogy eszébe jutott az egyéves kisfia, amíg a forradalomban harcolt? Nem félt? Nem féltette? Őt és saját magát? Megsebesült, kórházba került. A forradalom leverése utáni napokban megpróbált kiszökni az országból, eljutott Ausztriába, de pár hét után hazajött. Hiányzott a fia. Egy év múlva letartóztatták, és 21 évesen halálra ítélték, majd később az ítéletét életfogytiglanra változtatták. Tizenegy évet – sok nő életének legszebbjeként számon tartott húszas éveit – börtönben töltött. Az erről szóló időszakot filmben is megörökítették. Ha erről kérdeztem, tömönatokban válaszolt, és nem panaszkodott. Tényszerűen mondta el, hogy miként tanultak meg egymással kommunikálni a különböző cellatársakkal, és hogyan adták egymás tudtára, hogy aznap épp kit vittek kivégzésre. Sokat olvasott

a börtönben – külön könyvtár állt rendelkezésükre, olyan kötetekkel is, amelyeket a „kint levők” (már) nem kaphattak kézhez. Miként telt el az a több mint tíz év? Hány ima, sóhaj, fogadalom és kérdés hangzott el Wittner Máriától, miközben fiatal nőként és anyaként a négy fal között kellett eltöltsen ezeket az esztendőket? Hogyan lehetett kibírni? Kérdések, melyekre mai nőként sem lehet válaszolni. S ha lehet, akkor a válasz meghaladja a racionalitás kereteit. Hit kellett – mondta szűkszavúan Wittner Mária. Büszkeség nélkül mondta, alázattal és egyszerűen. Úgy, ahogy el is lehet hinni. Mert másképp nem lehet, másképp nem érthető.

A börtönévek után varrónő, majd takarítónő volt, és a forradalomban szerzett sebesüléseinek következményei miatt 1980-ban, 43 évesen rokkantnyugdíjas lett. Egy lövedék szilánkját több mint húsz évvel később műtötték ki a testéből. Férjhez ment, született még egy gyermeke, majd elvált. 1990 után a közéletben is szerepet vállalt, és mindenhol ott volt, ahol úgy érezte, hogy 1956 igazságát védeni kellett. Nyolc évig, két ciklusban a Magyar Országgyűlés képviselője volt. Ott is harcolt – azokkal, akik az 1956-os forradalomra másképpen emlékeztek, vagy akik méltatlanul akartak részesülni emlékéből.

Az előadás után kimentünk az épületből. Rágyújtott. Örült, hogy Székelyföldön van. A szeme csillogott akkor is, amikor elköszöntünk, és egymásnak jó éjszakát kívántunk. Tekintete csak egyszerű borult el egész találkozásunk ideje alatt – amikor egy naivan feltett kérdésemre elmondta, hogy az 1955-ben született fia már nem él. Még gyermeke halálát is megérte, túlélte.

Idén lesz nyolcvanéves. Isten éltesse erdélyi sorstársaival, élő hőseinkkel együtt!

Szindi éwertékelés

A Magyar Unitárius Egyház egyik legkisebb létszámú gyülekezete a Szindi Unitárius Leányegyházközség, amelynek csupán 16 helybeli tagja van, 74 éves átlagéletkorral. A maroknyi szindi magyarságnak az unitárius egyházközség maradt az egyetlen intézményi kerete, amely a 97%-ban románok lakta faluban igyekszik fenntartani a nemzetiazonosság-tudatot. Szind földrajzi fekvése szerfelett előnyös: 5-5 kilométernyire található a Tordai- és a Tordatúri-hasadéktól, illetve a tordai sóbányától. Mindezek arra készítették az egyházközséget, hogy a nyolcszáz éves templomon kívüli egyetlen épületét, a 104 éves paplakot átalakítsa közösségi vendégházzá.

Egy évtizede láttunk neki a fejlesztési munkálatoknak a 220 négyzetméter alapterületű, 34 férőhelyes paplakon. A számottevő anyagi támogatások mellett

rendkívüli értéket jelentett sokak kalákázása. Az elmúlt tíz évben mintegy száz személy dolgozott térítésmentesen a paplakon legalább egy-egy napot, de

közülük néhányan több hetet töltöttek e célból Szindén. A tavalyi munkálatok eredményei: gázalapú fűtésrendszer kialakítása, a konyha és más épületrészek újravakolása és festése, ablakok cseréje, néhány új ágy beszerzése, az udvar hátsó részének rendbetétele és beültetése gyümölcsfacsemetékkal stb. Ezek közül kiemelkedő fontosságú a fűtésrendszer megvalósítása, amely az épület használhatóságának új lépést biztosít. Ennek köszönhetően a karácsonyi istentiszteletet – emberemlékezet óta – első alkalommal tarthattuk a paplakon, a semmiféle fűtéssel nem rendelkező, így ilyenkor jéghideg templomunk helyett.

A fejlesztési munkálatok megvalósulását számottevő mértékben támogatták: a magyarországi Emberi Erőforrások Minisztériuma, a Bethlen Gábor Alap, a Nemzeti Együttműködési Alap, a Phoenix Mecano Kecskemét Kft., továbbá sok magánszemély. Köszönet érte mindnyájuknak!

A fentiekről az egyházközség honlapján (www.szind.hu) és a www.erdelyiturizmus.hu idegenforgalmi portálon további részletek és szemléltető képek találhatóak.

SZABÓ LÁSZLÓ

Torockószentgyörgyi reménység

Az egyházközség mint vallásos szervezet őre az emberek jólétének, az emberségnek, a közösségi szellemnek. Éppen ezért fontosnak tartjuk azt, hogy egymás megbecsülésére, felelősségvállalásra, közösségi értékeink megővésére buzdítsuk egymást, ezen belül is élesszük újra az emberekben a kalákarendszert. Merjünk álmodni, jövőt látni közösen, és fogjunk össze a kitűzött cél érdekében.

2016 elején megálmodtuk a kántori lak új szárnyának megépítését, mert a kántori lak, mely közösségi alkalmaink színtere, szűkösnek bizonyult. Az új szárny biztosítaná a közös munka (gyerekekkel való foglalkozások, ifjúsági egyesület, nőegyesület) és ünnepi alkalmaink bensőségebbé voltát. Szerkezetileg a meglévőhöz hasonló tornácos épület lesz egy nagyobb raktárhelyiséggel, a fiatalok termével, benti illemhely-

lyel, tetőtéri vendégszobákkal. Álmunk megvalósításában az első lépés az alap megöntése volt.

A Unitarian Kaláka nemzetközi civil szervezet és a Székelyudvarhelyi Közösségi Alapítvány együttműködéséből született az Unitárius Kaláka Alap pályázati program, amivel az erdélyi unitárius falvak kulturális és gazdasági vitalitását szeretnék támogatni. A támogatás fő célja a közösségépítés. Fontosnak tartják a projekt megvalósításában a helyi partnerségek kialakítását szervezetekkel, vállalkozásokkal, önkéntesekkel és a helyi erőforrások mozgósítását.

Pályázatot nyújtottunk be a székelyudvarhelyi Civitas civil szervezettel közösen, akik partnerünként felvállalták, hogy a megpályázott összeg a bankszámlájukon keresztül jusson el az építkezési anyagokat forgalmazó céghez, akitől vásároltunk. A *Közösségi tér, közös munka, kapcsolatépítés* elnevezésű projektünk sikeresnek bizonyult. A miénkkel egy időben még három helyi kezdeményezés indult el Szé-

kelyderzsben, Homoródszentpéteren és Firtosvár-alján, melyeket a www.give-get-do.ro honlapon lehet megtekinteni, illetve a <http://www.unitariankalaka.org/category/stories> honlapon el lehet olvasni a projektek beszámolóit, és meg lehet tekinteni a képeket.

A teljes összeget építkezési anyagokra fordítottuk, a munkálatokat pedig kalákában valósítottuk meg.

Hosszas keblitanácsi gyűléseken megbeszéltük a projekt lebonyolítását, elkészítettük a tervrajzot. Augusztusban letakarítottuk a kántori lak új szárnyának szánt területet, kimértük, kicövekeltek, és buldoeszkaavátor segítségével megoldottuk a tereprendezést. Amikor meghozták a megvásárolt építkezési anyagokat, segítkeztünk a lerakásnál. A keblitanácsosaink követ gyűjtöttek és hoztak az alaphoz. Egy falubeli támogatónk 66 tonna sódert és homokot hozott és adományozott a munkálatokhoz. Az egyházközség erdejéből kivágattuk a tetőszerkezethez szükséges szarufák és gerendák egy részét, és összeraktuk a paplak udvarán. Szeptember, október és november folyamán kiástuk az alapot, megöntöttük a lábazati betont – először a közösséget szolgáló terméknek, azután a tornácnak, amit összekötöttünk a már meglévő alappal. Hasonlóképpen cselekedtünk a talpkoszorúnál is, amihez zsallutég-lákat használtunk. Behelyeztük a szennyvízcsatornát és a vízvezeték védőcsöveit. Ezután következett a tömörített földfeltöltés részben buldoeszkaavátorral, részben kalákamunkával. Fiatalok-idősek karöltve dolgoztak kőműves és mérnök felügyelete mellett. A munkálatok asztalközösséggel zárultak, asszonyaink gondoskodtak a finom ebédről. Az aljzatbeton megöntése tavaszra maradt, mert a munkálatokkal nagyon megkéstünk. Ötven ember közmunkázott, és összesen kb. 555 órát dolgoztak le, de ennél sokkal többen voltak azok, akiktől összegyűlt a háromezer lejes pénzalap.

Időnként mint makacsul ragaszkodó árnyék, de legtöbbször mint vidám szövetséges szerveztem és kísértem a munkálatokat. Igyekeztem megtalálni mindig a megfelelő pillanatot, amikor a mezőgazdasági munkálatok közepette van egy lélegzetvételi szünet, ugyanakkor igyekeztem megtalálni azokat az embereket, akik jó lélekkel jönnek el kalákázni. (Finta Emese Erzsébet lelkész)

2016 tavasza folyamán a gyülekezetben összegyűjtöttük a projekthez szükséges 3000 lejes pénzalapot, amit a Unitarian Kaláka civil szervezet megduplázott.

Örömmel nyugtázzuk, hogy ez egy sikertörténet. Sokan sok alkalommal együtt voltunk, és együtt megbizonyosodtunk arról, hogy a közös összefogás és a kalákamunka nem lehetetlen számunkra. A kalákázás jó hangulatban zajlott le. Egymás véleményét meg tudtuk hallgatni, beszélni, viccelődni és az elért eredménynek örüvendeni is tudtunk. (Nagy Sándor gondnok)

Fontosnak tartom azt, hogy a kalákát valamilyen módon éllesszük újra az emberekben. A közmunka szó nem alkalmas az ilyen fajta munkálatokra közösségeinkben, mert rossz utóízként él mindannyiunkban, és kényszertevékenységet, ingyenmunkát juttat eszünkbe – akár a tsz-ben, a gyárban, az építőtelepen vagy az utcában. A közmunka szó jelentését ilyen értelemben az elmúlt negyven évben elrontották a köztudatban. Szerencsésebb a kaláka kifejezés: amikor közösen, kalákában, együtt csinálunk valamit, közösen segítkeztünk a családban és a közösségben a kitűzött cél érdekében. Bár sok minden elromlott az elmúlt évtizedekben bizonyos érdekeknek köszönhetően, megváltozott a világ, megváltoztak az emberek, de hiszem, hogy a kis közösségek meg tudnak maradni egységesnek, és ebben a törekvésben mindenek előtt az egyház az, ami valóban tud tenni valamit. (Balázs Ilona keramikus, mérnök)

A közösségi életben az ember szeretettel és felelősségteljesen kell részt vegyen. Öröm látni, amikor sokan együtt tevékenykednek vidáman. Az egyházközség értékeit meg kell őrizni. Elődeink is ezt tették. Tőlünk is kell maradjon valami hátra. A meglévő alap s a majdan felépülendő épület tanúsítani fogja a munkánkat, törekvésünket, élni akarásunkat. Míg az egészségünk és erőnk engedi, ott vagyunk a kalákamunkában, segítkeztünk, s gyermekeinket, unokáinkat is erre próbáljuk nevelni, buzdítani. (Nagy Miklós nyugdíjas kőműves)

FINTA EMESE

Közös értékek mentén – EUU–JZSUK-testvérkapcsolat

A János Zsigmond Unitárius Kollégium és az Európai Unitárius Univerzalisták (EUU) kapcsolata többéves múltra tekint vissza, amely számos találkozásra, megvalósításra, segítségnyújtásra és kultúrák közötti párbeszédre adott alkalmat.

Számomra 2015 nyarán adódott az első lehetőség, hogy feladatot vállalhassak ebben a kapcsolattartásban. Az évek során hagyománnyá vált, hogy unitárius diákjaink közül néhányan részt vehetnek az EUU évente megrendezett őszi találkozóján. Így kerültem én is az akkori diákcsoport kísérőjeként a kölni helyszínű találkozóra 2015 októberében. Gazdagító együttlét, új kapcsolatok, nyitottság, újszerűség, zene, élmény volt a néhány napos programba sűrítve.

Az állandó kapcsolattartás új ötlet lehetőségével kecsegtetett, amelyet sikerült is megvalósítanunk: meghívtuk az EUU fiataljait, hogy látogassanak Erdélybe, és összegyűlt egy érdeklődő kis csapat.

Így hát a 2016-os évi őszi találkozó nekünk itthon indult, Alice, Leo, Johnny és kísérőjük, Caitlin érkezésével. A néhány napos együttlét során megpróbáltunk színes ízelítőt nyújtani abból, amit számunkra jelent az iskola, a város, a vallás és a kultúra, amelyben élünk. Bemutattuk a „múzsák és erények otthonát”, a templomot, megismertettük a történelmi város legjelentősebb épületeit, helyeit és együtt gyűjtöttünk gyertyát a Házsongárdi temetőben. Vendégeinkkel együtt jártunk a tordai sóbányában és a Tordai-hasadéknál, Torockón, Válaszúton és a bonchidai kastélynál, mindenhol egy-egy szeletként nyújtva abból, ami számunkra fontos. Cserébe hallhattunk arról, hogy a Németországban vagy Franciaországban élő unitárius univerzalista fiatal számára milyen az élet, az oktatás, a szabadidő, és milyen lehetőségeket kínál a nyugatibb országok rendszere.

A Tordai-hasadék bejáratánál

Péntek hajnalban együtt repültünk Németországba, ahol a heidelbergi testvérpár (Leo és Johnny) otthonába látogathattunk elsőként. Szeretetteljes fogadtatás és mesés szép város várt ránk. Jó volt kíváncsian szemlélődni és töltekezni.

Még aznap továbbindultunk, hogy a nagyobb közösséghez csatlakozzunk, ahol ismerős mosolyok és ismerkedésre váró arcok fogadtak. Frankfurtban került sor az őszi találkozóra, amelynek központi témája a felebaráti szeretet fogalmkörére épült. Ismerkedési tevékenységek, előadások, csoportos beszélgetések, ifjúsági munkák bemutatói, közös éneklés, jövőbe néző tervek és istentisztelet gazdagították az együttlétet.

Mindennel egy kicsit többek lettünk, hiszen tudjuk, hogy Európa és a világ bármely részén járunk is, vannak és lesznek olyan kedves arcok, akikkel a közös értékek keresésében, a felebaráti lét megélésében, kisebb vagy nagyobb útszakasz lépteiben jó együtt lenni. S mi hálásak vagyunk minden mozdulatért, minden (új) arc kedvességéért, minden ismerős vagy újonnan felszínre törő érzésért, minden egyéni és közös célkitűzés reményéért, amely által gazdagabbak lehetünk.

BODOR LÍDIA EMESE

Egy évnyitó gála impressziói

A teremben csendes zsongással, halkan beszélgetett néhány korai vendég. Ahogy lassanként érkeztek a meghívottak, egyre hangosabb és várakozásteljesebb lett a hangulat. A szervezők az előkészületekkel foglalatostkodtak, az asztalok már szépen megterítve álltak, rajtuk fenyőágakkal díszített gyertyatartók...

Az Együtt Isten völgyében rendezvénysorozat 4. évnyitó gálaestje 2017. január 14-én Bágyonban kezdődött. Valamennyi Aranyos menti unitárius egyház-köztség képviseltette magát ezen az ünnepélyes összejövetelen. A több mint 140 vendég egyetlen nagyszerű kórusként zengte az évek alatt a rendezvénysorozat himnuszává érett 255-ös számú egyházi énekünket: *Merj élni, merj, föld gyermeke...*

Mint minden eddigi közösségi alkalom, ez a találkozó is rövid áhítattal vette kezdetét. Oláh Mátyás református lekipásztor volt a szolgálattevő.

Az áhítatot követő, visszapillantó, a közelmúlt eseményeit felidéző bemutató során volt alkalmunk rácsodálkozni arra, hogy mennyi nagyszerű előadó fogadta el a felkérést. Gondolunk itt Lezsák Sándorra, a magyar Országgyűlés alelnökére és a Lakiteleki Népfőiskola alapítójára, Czégényi Dóra egyetemi oktatóra és néprajzkutatóra, Mucsányi Jánosra, az MTVA vállalási főszerkesztőségének vezetőjére, Papp Lajos szívsebész professzorra, Biró Rozália szenátorasszonyra, Czire Szabolcs teológiai tanárra, Csók Zsoltra, az Erdélyi Történelmi Múzeum régészére, valamint Péter Évára, a Babeş–Bolyai Tudományegyetem zenetanárára.

A meghívottaknak hála jobbnál jobb előadások során bővíthettük tudásunkat.

Az est meglepetéseként a kolozsvári Operettissimo együttes nótá, operett, musical és revü műfajból összeállított műsora szórakoztatta a vendégeket. A jelenlévők bebizonyították, hogy nemcsak az egyházi énekeket, hanem a fent említett zenei műfajokból műsorra tűzött részleteket is milyen szívesen énekelik! A közönség igénye és a meghívott énekesek nyújtotta zenei élmény e helyen maximálisan találkozott a közös éneklésben.

A bágyoni „terülj, terülj asztalkám” bőséges vacsorával látott el minden kedves vendéget. A táncmulatás során pedig mindenki megtalálhatta a kedvenc talpalávalóját. A tombolázás és sorshúzás nem hiányozhatott most sem. A szerencsésebbek különböző hasznos tárgyakkal és nyereményekkel térhettek haza.

A színvonalas és egyben szórakoztató összejövetelt nem lesz könnyű jövőre felülmúlni. A szervezők azonban megígérték, hogy egy év múlva is hasonlóan frappáns évnnyitóra számíthatunk!

DIMÉNY CSILLA JÚLIA

Ne hagyjuk a templomot!

Amikor egyházközségünkbe vendéglelkészek érkeznek, a kíváncsiság sokakat összegyűjt, hogy a számukra új személy gondolatait meghallgassák. Vajon miről fog majd prédikálni? Vajon milyen lehet a jelleme? Ez a gondolat irányít, mert a saját lelkészünk már nem új számunkra, meg is szoktuk.

De ha egyéb elfoglaltság miatt egy-egy vasárnap elmarad a lelkészünk, távolléte után visszatérése, szavai olyan lelki gyógyítást, békét sugároznak, hogy minden alkalommal meggyőződünk, kár azt hinni, nem mond újat.

Sajnos az emberek csak nagy ünnepekkor szakítanak időt templomlátogatásra, vagy még akkor sem. Nagyon sok olyan személy van, aki soha nem jár templomba, mert egyszerűen nem látja értelmét. Pedig milyen érthetetlen dolog, hogy valaki kereszténynek vallja magát, holott soha nem lépi át a templom küszöbét!

Hol keresi az ilyen ember a szeretetet, igazságot, jószágot, békességet, tisztességet, becsületességet? Valóban igaz, hogy a családi otthonban vagy máshol is lehet imádkozni, de a templomi varázst, amellyel Isten befogad kegyelmébe, amely olyan fenséges, tiszta, nem lehet, és kár is kitörölni vallásunk megéléséből. A lelkész pedig hétről hétre várja a híveket, minden szava lélekgyógyító, sebekre gyógyír, fájó szívekre balzsam, üres lelkeknek új élet, szemekben csillogó fény.

Láthatjuk, egyházközségeinkben a templomlátogatók többsége idősebb. Pedig olyan jó lenne valahogyan gyermekeinket minden alkalommal istentiszteletre összegyűjteni, mert pár évtized múlva lehet, hogy az új nemzedék nem is fogja tudni, mi is az a templomba járás. De ehhez először is mi, felnőttek kellene magunkat rászoktassuk a heti rendszeressé-

gel történő templomlátogatásra, mert nem olyan nagy áldozat, csak akaraterő kell hozzá.

Ha unitáriusnak születünk, megkeresztelték, majd konfirmáltunk, fogadalmat tettünk Isten előtt, akkor vajon mekkora bűn az, hogyha soha nem megyünk templomba?

A lelkész hosszú évek során azért tanult, hogy híveinek hirdethesse az evangéliumot – mi is tehetnénk annyit, hogy meghallgatjuk mondanivalóját. Téved, aki azt gondolja, hogy ha évente 3-4 alkalommal vesz úrvacsorát, azzal mindent kárpótol. A diák is csak addig nem iskolakerülő, csak akkor tud rendesen tanulni, ameddig rendszeresen jár iskolába, nem pedig ide-oda csavarog. Isten akaratából árad ránk az áldás, neki köszönhetjük mindazt a jót, ami körülvesz.

A lelkész sokszor váltja szavaival a csüggedés mélységét a vigasztalódás menedékére. Kár ettől megfosztanunk magunkat. Nagyszüleink, elődeink biztos büszkék lennének ránk, ha rendszeresen templomba járnánk, ha elfoglalnánk azokat a padokat, amelyekben ők is sokszor megpihentek szereteteikért imádkozva. A zsoltáreklés is úgy gyönyörű igazán, ha sokaság, ha közösség énekl, s az ima is úgy igazi, úgy erős, ha tömeg ember borul le lelkében imádkozni.

Higgyétek el, kedves keresztény testvéreim, embertársak, nem kellene nagy áldozatot hozni mindezt, csupán egy kevés időt vasárnaponként Istennek szentelni, mert ő is nagyon sok mindennel elhalmoz bennünket, ezért jó lenne néha megköszönni neki, hálát adni szereteteinkért, életünk ajándékaiért. És lelkéseinket is értékelni, méltatni kell, kiállni mellettük, mert tőlük tanulhatjuk meg, hogy a közösség valódi áldásaiban akkor részesülünk, ha éltetjük a közösséget, az egyházközségeinket.

CSEGEZI ILDIKÓ

Gyermeki egyszerűség

KORNIS MELINDA

A vasárnapi iskola már hagyományos tevékenységnek számít Székelykeresztúron. Éveken keresztül jól működő, aktív élet zajlott a templom melletti épületben vasárnaponként. Ami idéntől más, az a pedagógusok részvétele és szerepvállalása e tevékenységekben. Nagy örömünkre szolgál, hogy unitárius felekezetű, nagy szakmai tapasztalattal rendelkező, köztisztelőnek örvendő pedagógusok segítik a lelkészek munkáját. Csapatmunka a tevékenységek megtervezése, a témaválasztás, viszont a kivitelezésben mindenki felhasználhatja saját ötletét. Így válik változatossá, élvezhetővé minden együttlét, melynek vezérfonala a vallásosság. A fél 11-től tartott gyermek-istentisztelet is újjáélesztőnek számít. A kisgyerekeket szólítjuk meg és szoktatjuk a templomi környezethez. A koruknak megfelelő bibliai történet, ének és ima által megtapasztalhatják a templom hangulatát, egymás közelségét. (Tódor Éva)

„Bizony mondom nektek, ha meg nem tértek, és olyanok nem lesztek, mint a kisgyermek, nem mentek be a mennyek országába.” (Mt 18,3)

Amikor egy kisgyereket hallok megnyílni, beszélni, véleményt mondani, érvelni, egyáltalán megnyilvánulni, minden egyes pillanatban a csodálat, csodálkozás érzése kerít hatalmába. Olyankor érzem, hogy minden olyan: egyszerű. Ott van a válasz előttem a maga cicomája nélkül. Magamban összegzem nagyon gyorsan (mert nekünk, felnőtteknek már minden olyanra bonyolult, hogy valami rendszerfélét kell felállítanunk a fejünkben), és lezárom, hogy milyen igaz minden szó, amely egy kisgyerek gondolat- és érzelemvilágát, egész lényét áthatja. Gyorsan próbálok reagálni minden egyes szóra, mert a gyermeki kommunikációban minden mondatot szünet nélkül követ egy következő, egy újabb és egy újabb, hogy aztán átvegye a helyét a várakozó csend. Ekkor reagálnom kell, a gyerekek visszajelzést vár, mintegy ellenőrizve, hogy mennyire hallgattam meg őt. A kisgyerek esetében a kulcsszó az igaz: a szó a gondolat tükré nála. Tudom ugyanakkor, hogy amit mond, az a dolog, esemény, személyhez fűződő érzés, elvárás... aktuálisan foglalkoztatja, meghatja, hajtja, mozgósítja a kicsi belső énjét.

Náluk nem létezik viszonylagosság, időhatár, koordináták: idős bácsi az, akinek bajsza van, aki fehér hajú – mondták véleményként az idősek világnapja alkalmával történt beszélgetésen a SZUVI (székelykeresztúri unitárius vasárnapi iskola) tevékenységén részt vevő gyerekek. Ugyanakkor nagyon egyszerűen, közösen eldöntötték, hogy a nagyszülők, bizony már idősek, és megilleti őket egy kedvességként elkészített rajz, egy közösen megtanult versike, mely a nagypapák szeretetéről szól.

Tulajdonképpen nem is tekintem afféle hagyományos értelemben vett iskolának e vasárnaponként történő foglalkozásokat. A közös, felhőtlen örömdézés, a nagy beszélgetések, a kölcsönös tanulás, fejlődés remek színterei. Valójában az lenne számomra a legnagyobb kihívás: úgy sajátítsanak el a résztvevő gyerekek nonformális, formális vagy informális ismereteket, jártasságokat, hogy közben ne is vegyenek arról tudomást (és most következik a kulcsszó, amit

sok gyerek nagyon nem szeret hallani), tanulnak. Hiszen nem telik el fejlődés nélkül napunk, annak ellenére, hogy ezt nem tudatosítjuk magunkban.

Megkérlek szépen, gondolatok bármire, ami elmúlik, elmúlhat! – kérem én a gyerekeket. Csak úgy árad a sok válasz: az évszakok, a tél, a vakáció, az iskola, az unokatestvéremnél való alvások, az orrdugulás, a mai reggeli (mert két egyforma már nem lesz)... és ettől a végtelennek tűnő sortól jutottunk el arra a már-már ünnepélyes és természetes, magától értetődő gyermeki következtetéshez, hogy ezen a földön bizony elmúlik az élet. Én pedig végig arra gondoltam, Istenem, ez ennyire egyszerű. Történt mindez a halottak napját megelőző foglalkozáson, ahol saját kézzel megformált, kivágott, ragasztott papírgyertyákat készítettek a részt vevő gyerekek az elhunyt hozzátartozók sírjaira (mert bizony nekik is lehet ajándékot készíteni).

Szakmámat tekintve, tanárként leginkább középiskolás gyerekekkel, valamint felnőtt pedagógusokkal folytatok tevékenységeket, illetve pedagógusok számára tartok továbbképzéseket. Ennek tükrében kihívás és öröm számomra a kisgyerekekkel történő vasárnapi tevékenység, noha nem áll távol tőlem, hiszen pályám kezdetén tanító-óvónői képesítést szereztem, valamint két kicsi gyerek anyukája vagyok.

Mindezt, valamint a bekezdésben foglaltakért szeretek kisgyerekekkel foglalkozásokat, örömteli pillanatokat átélni. Ezért is örömelek, hogy a SZUVI pedagóguscsoportjának a tagja lehetek, és foglalkozásokat vezethetek kisgyerekek számára.

Kérdések a Homemade című előadás után

„...azon a fotón ott a szeretet”

FERENCZI ÁGNES

• A családi, erdélyi és magyar örökségünket egyszerre veszi górcső alá a Kolozsvári Állami Magyar Színház *Homemade* című előadása. A *Szüleink* című projektből létrejött, kutatással egybekötött alkotói folyamat célja a romániai családok jelenlegi helyzetéről párbeszédet indítani, a kapcsolódó problémákat, a családokon belüli viszonyokat megismerni, hogy erről kortárs művészi eszközökkel beszélni tudjunk – vallják az alkotók.

A 2015 novemberében kezdődött folyamat hiánypótló szándékkal jött létre: a 14–18 év közötti korosztály számára létrehozni egy előadást. *„Olyasmit akarunk készíteni, ami róluk szól, úgymond belőlük készül. Rátaláltunk a szülő-gyerek kapcsolatra, és próbáltuk minél nyitottabban kezelni a témát”* – mondta Deák Katalin a bemutatót megelőző sajtótájékoztatón. A pszichológusok, szociológusok, szociális munkások és pedagógusok bevonásával készült darab szövegválogát, *„a sorsokat, amelyeket később elkezdünk megírni”*, több mint 74, 12–19 év közötti fiatallal és szülővel készült mélyinterjú, így 900 oldal, a szülő-gyerek kapcsolatról mesélő nyersanyag alapján dolgozta ki Deák Katalin és Biró Réka dramaturg.

Színészek, színis és teatrológus hallgatók egyaránt alkotják az improvizált jelenetekkel tarkított előadás csapatát, akik a rendhagyó alkotói folyamatban többféle szerep- és feladatkörben kipróbálhatták magukat: színészként, íróként és rendezőként is. A *Szüleink* projekt az Urbán András szabadkai rendező irányította nyári műhelymunkából is építkezik: itt csíráztak az olyan kulcsjelenetek, mint a *„Megvetem a szüleimet, mert...”* kezdetű mondatokra kidolgozott előadórész, amely a nézők nélkülözhetetlen, aktív részvételével valósult meg.

Jókora jegyzetfüzettel fogadnak a színházi segítők a stúdióterem előtt: legyenek kedves, öles betűkkel írtam fel a szüleim keresztnévét. Itt már sejtem, hogy ez a darab nem múlhat el bevonódás nélkül, ha nem is érint mélyen, egész biztosan személyre szóló lesz. Ahogyan behömpölygünk a terembe, máris a dolgok közepében találjuk magunkat: mi magunk leszünk a színész, az alkotó, mintha mi magunk lennénk az előadás (és valóban). Merünk-e ebbe a tükörbe nézni, és ha igen, mit látunk benne? Megfelelési kényszereinket, szorongásainkat, féltékenységünket és irigységünket, szeretet-éhségünket, ítéleteinket, vásárlási és villogási mániánkat? A férfiszerep adta kényszerűségeinket, amely akár három generáción átívelő katonai szigorral vezényelte le az életünket? Anyáinkat, nagyanyáinkat, a bennünket ért (családon belüli) erőszakot, a minden-

hová beszivárgó alkoholizmust, a szülői autoritás és a merev szabályok diktálta elnyomást? Azt látjuk-e, hogy a gyermekünk azt mondókázza: *„Jó szar szülők lettünk...”* vagy túlságosan elfoglaljuk magunkat (külföldön), és majd belefutadunk abba, hogy tökéletesek legyünk apai, anyai, férfi- és női szerepeinkben? Emberfeletti igyekezetünkben pedig épp a gyermekünk veszhet el: figyelünk-e arra, hogy érezze a szeretetünket, vagy csak a nagymama elmeséléséből szerez róla tudomást? Játszma-zunk, élünk vagy túlélünk?

Mi a fejlődésünk igazi ára, mi az élet értelme, milyen kellene legyen az életünk, mi magunk – záporoznak a kérdések. És adunk-e válaszokat? Tudunk-e most fordítani a közös sorsunkon? Észre vesszük-e, hogy a sorsunk valóban közös? Erre kapunk újabb lehetőséget a szünet után, amikor a céltáblaként sorakozó jegyzetlapokon már a szüleink neve fogad, és a feladat: papírgalacsinnal képletesen vessük meg őket minden olyan kijelentés hallatán, amiről úgy érezzük, igaz, vélt vagy valós sérelmeinkért és fájdalmainkért dobjuk meg őket: az életüket, könnyű és nehéz sorsukat, amelyek összefonódásából, életútjából születtünk mi, a jelenlevők. És ritka vagy sűrű pufogással záporoznak a papírgolyók a súlyos csendben mint megannyi fegyver, színészt, nézőt is eltalálnak. De ugyanitt és minél fontosabban sokszor érnek célba a megértés, megbocsátás és elfogadó szeretet felszabadító mondatai, és minden karlendítéssel közelebb kerülhetünk egymáshoz. De korántsem ússzuk meg ennyivel, ha azt hittük, dolgunk végeztével kényelmesen hátradőlhetünk, nagyot tévedünk. A történetünk, mert ez valóban a mi történetünk, itt messze nem ér véget, sőt most kezdődik igazán: legkésőbb az anya monológjában kíméletlenül nekünk szegez a kérdést: mi magunk milyen örökséget adunk tovább a gyerekeinknek?

„Nagymama azt mondja, hogy régebb nagyon szeretettétek egymást. Ott, azon a régi fotón, a konyhában, a falon, mikor én még kicsi voltam. Hogy azon a fotón ott a szeretet. Én arra nem emlékszem. Nem tudok arra gondolni, hogy milyen lenne, ha megint. Nem emlékszem. Új sor” – mondja levelében Szilárd, az egyik szereplő.

Innen írhatjuk tovább; rajtunk áll, hogy mit hozunk létre.

Az alkotókkal együtt remélem, hogy innen indul az a folyamat, amely segít bennünket a kibeszélésben és a párbeszédben, a feldolgozásban, a problémák tematizálásában, feltárásában és megoldásaiban. Hogy az előadásidő alatt kötött történetszál a színház épületén kívül is pirosból világossá válhat.

Mi is a házasság hete?

Közel két évtizede Angliából indult el ez a kezdeményezés, amely Bálint napja környékén minden évben egy hétig a házasság és a család fontosságára kívánja irányítani a figyelmet. A házasság hetét – amelyhez hazai és nemzetközi szinten is számos ismert közéleti személyiség csatlakozott, kifejezve elköteleződését a házasság, a család ügye iránt – mára 4 kontinens 21 országában ünneplik. Magyarországon az országos eseménysorozatot 2008 óta rendezik meg a keresztény egyházak és civil szervezetek széles körű összefogásával, számtalan nagyváros, település, közösség részvételével. A házasság hete szervezőbizottsága által koordinált központi programok fővédnöke 2013 óta Herczegh Anita, a köztársasági elnök felesége.

„A házasság Isten csodálatos ajándéka és gondoskodása az ember számára, amelyben a felek megtapasztalhatják a feltétel nélküli szeretet, a hűség és az őszinte megbocsátás értékét egy nekik rendelt, de nem tökéletes társon keresztül. A házasságban egy férfi és egy nő saját elhatározásából elkötelezi magát, hogy egymás bátorítására, segítésére és védelmére törekszik egész életében. Ilyen módon a házasság felelősségteljes, biztonságos és meghitt közösséget jelent számukra, és áldásul szolgál életük minden más területén is.”

A házasság hete olyan széles körű összefogásra törekszik, mely gyakorlati példamutatással, tudományos kutatások eredményeivel, bibliai és erkölcsi érvekkel támasztja alá a házasság örökkévaló értékét. Bátorít minden olyan helyi kezdeményezést, amely hidat épít az adott közösség környezetében élő házaspárok és családok felé, amely segíti életüket, boldogulásukat. Nyíltan beszél a házasság mindennapi valóságáról, örömeiről és feszültségeiről. Igyekszik bölcs és gyakorlati tanácsokkal ellátni a házasokat és házassulandókat, valamint a teljes helyreállítás reményét ébren tartani azokban, akiknek a kapcsolata válságban van, illetve valamilyen ok miatt megszakadt.

A házasság hete szervezőbizottsága
(Magyarország)

Idén február 12–19. között Sepsiszentgyörgyön az Unitárius Egyházközség és a Szemerjai Református Egyházközség közösen kapcsolódik be a házasságheti rendezvényekbe. Az idei év mottója: *Veled kiteljesedve*. Ennek értelmében olyan előadásokat hallgathatnak a résztvevők, amelyek azt kívánják hangsúlyozni, hogy egy párkapcsolat – vagy bármilyen kapcsolat – csak akkor lehet boldog és kiegyensúlyozott, ha két egész ember találkozik, és ha érvényesül a „nélküled is jó, de veled jobb” elve. A hét folyamán 18 órától a következő előadásokat hallgathatják meg az érdeklődők:

hétfőn Papp Adolf és Balázs Réka *Veled kiteljesedve* előadását, kedden Roth Levente és Beke Boróka *Beszélgetés, beszélgetés – erőszakmentes kommunikáció* előadását, csütörtökön Bustya János *Szexualitásról, szerelemről a Biblia alapján* előadását.

A program keretében a pároknak lehetőségük van arra, hogy ötleteket merítsenek, miként hangolódjanak egymásra a szürke hétköznapiakban is, illetve felfigyeljenek a párkapcsolati élet fontosságára, ezért az előadások mellett lesz kirándulás, filmnézés, beszélgetés a házasság hete helybeli arcaival és gyertyafényes vacsora.

Vasárnap 11 órától az unitárius templomban nyitó istentisztelettel indul a rendezvény, illetve a következő vasárnapon a református templomban 11 órai kezdettel tartandó istentisztelettel zárul. Szombaton 11 órától túrát is szervezünk. A programokon való részvétel díjmentes, és teljes ideje alatt gyermekfelügyeletet biztosítanak.

Bár ilyen programra még nem igazán volt példa, reméljük, hagyományteremtő alkalom lesz Sepsiszentgyörgyön, és több pár dönt amellett, hogy milyen jó újra és újra közös élményeket szerezni, ezáltal is erősíteni kapcsolatokat!

PÁL TÜNDE

Gyülekezetek számára úrvacsorai kelyhek, keresztelőpoharak, kenyérosztó tálak, illetve kancsók készítését (finomezüstből vagy a megrendelő által rendelkezésre bocsátott anyagból), javítását és tisztítását vállalom. Emellett önből készült egyházi tárgyak restaurálásával is foglalkozom. Érdeklődni a 0264 433 241-es, 0765 128 601-es, illetve a (0036)20 3168 217-es magyarországi telefonszámon lehet.

IMREI IMRE
ötvösmester (Kolozsvar)

SZERETETSZOLGÁLAT

Karácsonyi segélyakciók

• A Gondviselés Segélyszervezet az elmúlt évek adventi időszakában átfogó segélyakciókat szervezett. Nem történt ez másként tavaly karácsony előtt sem, amikor az összeállított segélycsomagok száma alapján a legátfogóbb segélyakciónkat szerveztük meg. Az adománygyűjtések advent időszakában zajlottak a magyar főváros és Brassó közötti képzeletbeli tengely következő helyszínein: Budapest, Kolozsvár, Marosvásárhely, Székelyudvarhely, Barót, Sepsiszentgyörgy, Kézdivásárhely, Brassó.

A gyűjtéseket többnyire a bevált formában szerveztük meg, partnerségben a *Merkúr* üzletláncsal (Marosvásárhely, Székelyudvarhely), a *Bertis* és *Amigo* sepsiszentgyörgyi üzleteivel, a *Profi* baróti üzletével, valamint a CBA üzletlánc két budapesti áruházával. A felsorolt üzletekben önkéntes munkatársaink tartós élelmiszereket, tisztálkodási és tisztítószereseket, taneszközöket és édességeket gyűjtöttek az adományozó kedvű vásárlóktól. Kolozsváron nem üzletekben gyűjtöttünk adományokat, hanem a János Zsigmond Unitárius Kollégiummal, az Unitárius Óvodával, a Kolozsvár-Belvárosi Unitárius Egyházközséggel és az Unitárius Bölcsődével közösen szerveztünk gyűjtést, megszólítva a diákok szüleit és az egyházközségi tagokat. Advent negyedik vasárnapján az Unitárius Óvoda jótékonsági koncertet tartott a kolozsvári belvárosi templomban; a jelentős perselyes bevételt a segélyakció céljára fordítottuk.

A fentiek alapján összegyűlt természetbeni adományok értéke közel 45 000 lejre (kb. 3 millió forint) becsülhető. Ezek kiegészítéseként a Gondviselés Segélyszervezet saját alapjából, illetve támogatóink jóvoltából további élelmiszereket vásároltunk, így összesen 1050 csomag készült, melyeket az említett „tengely” mentén, 85 különböző településen adtunk át rászoruló családoknak, illetve intézményeknek és szervezeteknek. A segélyben részesült személyek szá-

ma közel 2000. Az adománygyűjtésekben, majd a csomagok összeállításában és célba juttatásában közel 70 felnőtt és több mint 130 ifjú önkéntes vett részt.

Az előző évekhez hasonlóan karácsonykor több tehergépkocsnyi segélycsomag érkezett Udvarhelyszékre a szokásos németországi adományozói forrásokból. A segélyek egy részének célba juttatását a Lókodi Ifjúsági Alapítvány és a Wolter Alapítvány ez alkalommal is a Gondviselés Segélyszervezetre bízta. Székelykeresztúr környékbeli, Homoród menti és csikszeredai munkatársaink közreműködésével 42 unitárius többségű vagy számottevő unitárius jelenlétű településen összesen 958 értékes segélycsomagot kézbesítettünk rászoruló családoknak. (Ezeknek a németországi segélycsomagoknak az összesített értéke 100 000 lejre becsülhető.)

A Gondviselés Segélyszervezet elnöksége ezúton is köszöni a fentiekben összefoglalt segélyakciók megvalósításában együttműködő munkatársak és partnerszervezetek hozzájárulását: az egyházközségi, nőszövetségi, illetve ifjúsági egyleti tagok segítőkész hozzáállását, a Romániai Falugondnoki Szövetség által nyújtott szervezési segítséget, valamint a jószívű adományozók felajánlásait.

A segélyakciókról készült szemléltető képeket a Gondviselés Segélyszervezet honlapján (www.gondviseles.org) és közösségi oldalán (Facebook) lehet megtekinteni.

A GONDVISELÉS SEGÉLYSZERVEZET ELNÖKSÉGE

Ingyenfogas és hajléktalanétkeztetés a kolozsvári unitáriusoknál

RÁCZ MÁRIA

• Rég nem volt olyan hideg a tél, mint a mostani. A szélsőséges időjárás legtöbbünknek csak az ízületeit bántja, esetleg a nagyobb gázzsámlák miatt okoz problémát. Jól fűtött otthonunkat csak akkor hagyjuk el, ha nagyon muszáj, és ilyenkor felvesszük a legvastagabb télikabátot, sálát, sapkát, kesztyűt. De mi van azokkal, akiknek sem lakása, sem kabátja, sem meleg étele nincs? Sokat gondoltunk rájuk is ezen a télen, de tudjuk jól, ha pénzt adunk nekik, azzal nem segítünk rajtuk túl sokat.

Az ingyenes fogas ötlete Nyugatról érkezett hozzánk, mi a magyarországi színházak kezdeményezései nyomán döntöttük el, hogy működtetni fogunk egy ilyen. A Kolozsvár-Belvárosi Unitárius Egyházközség szabad fogását a templom és a János Zsigmond Unitárius Kollégium közötti kapun alakítottuk ki. Az ötlet amúgy egyszerű és nagyszerű: akinek szüksége van meleg télikabáttra, elvehet egyet, akinek pedig van otthon olyan kabátja, amire már nincs szüksége, elhozhatja, és kiteheti a fogásra. Az adományok így nem mennek át több kézen, hanem az adakozótól egyből a rászorulóhoz jutnak.

Aki szeretne, a fölöslegéből adhat, mások pedig szabadon válogathatnak a kínálatból, akár helyben felpróbálhatják, és azt vihetik el, amire szükségük van.

Az ingyenes fogas hírért hamar felkapta a helyi és az országos magyar és román média. Ez nagyban segít abban, hogy állandóan legyen meleg ruha a rászorulóknak számára. A jó példa ugyanakkor ragadósnak bizonyult: a kolozsvári után a medgyesi és a sepsiszentgyörgyi unitárius templomok kapujánál, majd Csíkszeredában és Marosvásárhelyen is megjelentek az ingyenes fogások.

Többen kérdezték: hogyan tovább? Mi mást tehetünk még a rászorulóknak, illetve hogyan segítünk nekik a hideg elmúltával? Hiszen nem csak akkor van szükségük segítségre. A választ a Gondviselés Segélyszervezettel és az ODFIE munkatársaival közösen igyekeztünk megfogalmazni. Úgy döntöttünk, hogy a hajléktalanokat heti rendszerességgel főtt étellel kínáljuk. Ezeknek az embereknek, akik fűtetlen pincékben vagy szeméthyűjtő helyeken húzzák meg magukat, az egyik legnagyobb gondja az, hogy szinte soha nem jutnak meleg, főtt ételhez. Többnyire konzerveken élnek, áram és gáz híján nemcsak megmelegedni, de főzni sincs lehetőségük. A meleg ebédet és forró teát az egyházközség tanácstermében fogyasztják el a rászorulóknak. Itt nemcsak esznek, hanem egy kicsit meg is pihenhetnek, melegedhetnek, miután egész nap az utakat róják, hogy meg ne fagyjanak.

Az alkalmankénti kb. száz adag ebédet nem saját forrásból biztosítjuk. Nagyon fontosnak tartottuk megszólítani a körülöttünk élőket, hogy támogassák ezt a programot. Az első ebédet a kolozsvári Kerék Csárda ajánlotta fel, a második alkalommal a Konviktus Kft. jóvoltából oszthattunk ennivalót, az Exing Construct Kft. két alkalmat vállalt, és érkezett pénzadomány magánszemélyektől is. Az ebédeltetésnél önkéntesek segítenek, de volt olyan, aki vállalta, hogy segít a bevásárlásnál, és jelentkezett szakács is, aki a munkájával szeretne hozzájárulni a hajléktalanok étkeztetéséhez.

Mind az ingyenes fogas, mind a hajléktalanétkeztetés kapcsán nagy örömmel tapasztaltuk, hogy az emberek szeretnek segíteni. Igyekszünk hát ezután is minél több lehetőséget adni a segítségnyújtásra.

NŐK VILÁGA

Világimanap 2017

ASZTALOS KLÁRA

• Minden év márciusának első péntekén a világ 170 országában megtartják a nők ökumenikus világimanapját. 2017-ben a Fülöp-szigetek keresztény asszonyai készítették elő a világimanap liturgiáját. A Fülöp-szigetek demokratikus állam Délkelet-Ázsiában, fővárosa Manila. Magellán, a spanyol szolgálatban álló portugál felfedező 1521-ben szállt partra itt, és gyarmatosította a szigetcsoportot. 1898-ban az Amerikai Egyesült Államok igazgatása alá került. A második világháború idején Japán megszállta, 1946-ban függetlenné vált. A szigetcsoport 7107 szigetből áll, ezek közül kb. 800 lakott. Délkelet-Ázsia államai közül az egyetlen döntően keresztény vallású állam. Az ország népessége 101 millió fő, a fővárosban, Manilában 12,9 millióan élnek. Hivatalos nyelve a filippínó és az angol.

A Fülöp-szigetek asszonyai mindig is nagyobb egyenlőséget élveztek, mint az jellemző volt Délkelet-Ázsia más részein, itt matriarchátus van. A nőknek egyenlő társadalmi és politikai jogaik van a család férfitagjaival, ez még a gyarmatosítás előtti időszakban megvolt. A családban a hatalom megoszlik. A nők főként a gondoskodással kapcsolatos feladatokat látják el, ők felügyelik a pénzügyeket, a férfiak foglalkoznak a politikával. A tanuláshoz való jog mindkét nem számára adott, de a gyakorlatban a nők azok, akik kevesebb vezető pozíciót töltenek be, mivel ők viselik a család gondját. A filippínó nő egyensúlyoz a karrier és a család között. Mindemellett a Fülöp-szigeteknek már két női elnöke volt. Általában a nők családcentrikusak, kedvesek, sokat mosolyognak.

A 2017. évi világimanap mottóját a Máté evangéliuma 20. részének 13. verséből választották: „*Igazságtalanul bánok én Veled?*” A címlapkép Justitia istennőt ábrázolja, aki fél szemét eltakarja, a másik kezében mérleget tart, amely nincs egyensúlyban. Ezzel a fennálló gazdasági igazságtalanságokra szeretnék felhívni a figyelmet. A kép háttére színes, tarka, zsúfolt, a mindennapi élet mozzanatait villantja fel. A liturgia során három asszony vall az életéről, törekvéseiről, a létfenntartás nehézségeiről, a gazdasági igazságtalanságokról, a tájfun okozta veszteségekről.

A Fülöp-szigetek asszonyai közös imára hívnak, és bűneiket megbánva kérik a bűnbocsánatot, Isten segítségét a békében való együttélésért, a természeti kincsek védelméért, a megbékélés képességéért. Reményüket fejezik ki, hogy Justitia istennő szeméről leesik a takaró, látni fogja az éhezőket, szomjazókat, a szükségben szenvedőket, és meghallja az igazságságot követelők hangját. Ha az emberek szeme is meg-

nyílik, meghallják a jajszavakat és cselekednek, akkor a mérleg egyensúlyba billen. Azzal a reménnyel zárják imájukat, hogy Isten mindenkinek megadja a lehetőséget az újrakezdéshez.

Vegyünk részt mi is minél többen a világimanapi közös liturgián, imádkozzunk és adakozzunk a Fülöp-szigeteki keresztény asszonyokért, vállaljunk szolidaritást sorsukkal.

További információk letölthetők a Magyar Egyházak Ökumenikus Tanácsa honlapjáról: <http://www.meot.hu/noim>

Olvasóink és előfizetőink figyelmébe!

A Nők Világa kiadványunk 2017-ben is négy alkalommal jelenik meg: húsvétra, nyáron és ősszel, valamint karácsonyra. Az előfizetési díj egy évre, négy lapszámra, postaköltséggel együtt: 15 RON. Szabadárusításban, postaköltség nélkül egy példány ára: 2,50 lej.

Előfizetni Asztalos Klára UNOSZ-titkárnál lehet 2017. február 15-éig, a körülnézők, az egyházközösségek közvetítésével vagy személyesen.

Villámposta: klariasz44@gmail.com

Telefon: 0740 685 087

Aki szeretné a Nők Világát rendszeresen olvasni, kérjük, fizessen elő idejében!

IFJÚSÁGI OLDAL

Mit csomagolj idén az ODFIE-s bőröndödbe?

BAROTHI BRIGITTA

• Bizonyára sokan vannak közülünk olyanok, akik odafigyelnek az újévi szokásokra, ilyen például az újévi fogadalomtétel is, a tervek kitűzése, az évtervezés. Én is ezen személyek táborát erősítem, ugyanis sikerült egy újévi fogadalmat tennem, bár nem megszokott tartalommal ruháztam fel. Nem leszek pontosabb, nem fogok változtatni a berögzült rossz szokásaimon, hanem élményeket akarok gyűjteni egy ODFIE-s bőrönd segítségével. Ebben a bőröndben nemcsak a különböző tárgyak kapnak majd helyet, hanem különböző érzések, élmények, rendezvények és barátok.

Tudnunk kell, hogy mindenkinek egyedi, különleges bőröndje van, olyan, amilyent ő elképzel magának, és pontosan annyi történet, tárgy, érzés van benne, amennyit ő belerak. Ez a bőrönd végtelenül változatos. Lehet, hogy barna a színe, lehet, hogy könnyen húzható, de ugyanakkor nehéz, vagy akár egészen kicsi bőrönd, amiben a ténylegesen fontos dolgok vannak elhelyezve.

Az én bőröndöm például nagyobb, mint én, azaz 47 kilónál súlyosabb, de 154 centiméternél nem magasabb, piros színű, fehér pöttyös, és lehet húzni bárhol, ugyanis stabil kerekei vannak, és egy életformát képvisel. Külön zsebei vannak, amelyekbe külön kategóriák szerint helyezem el a dolgokat.

Az alsó zsebében olyan tárgyak vannak, amelyek a szívemhez közel állnak, olyan ruhadarabok, amelyekkel mutathatom, hogy tartozok valahová. Ilyen tárgyak például a határidőnaplóm, egy csillámpóni, az ODFIE-s póló, övtáska, buborékfújó és könyv.

Középen tárolom majd a rendezvényeket, amelyeken idén részt veszek, és ez a zseb lesz a leginkább telített. Februárban egy vezetőképzőt hajtogatnék össze, hogy a többi rendezvénynek is jusson hely, mert ezt követően már rögtön két körút kerül a bőröndbe, valamint két körüli találkozó is. Áprilisban egy választmányi ülést követően a Mamut körutat csomagolom be, és rakom el egy biztonságosabb helyre, ugyanis ez

a féltettebb tartalmak zsebeit is erősíti egyben. Májusban egy Közös utakon elnevezésű ifjúsági istentiszteletes körutat teszek a piros színű bőröndömbé. Június gyermeki havában sok-sok kisgyerekkel közösen raktározzuk el a legendás gyerektáborok élményeit, és együtt tapasztaljuk meg az összetartozás érzésének különböző formáit. Júliusban a XXXXI. Unitárius Konferenciát fogom a bőröndömbé simítani és összefogni, majd egy kellő védelmet nyújtó dobozba helyezem, amit egy napsugárból készült masnival összekötök, simán! Ezután a Tusványos következik, hasonló biztonsági eljárásokkal a csomagolást illetően.

en. Augusztusban az I. ODFIE Összművészeti Találkozót több egyetemes segítségével helyezem el a bőröndöm nyári hullócsillagos részébe. A bőröndömet továbbhúzáva a SegédKezek kalácatáborhoz érkezek, amelynek tartalma szeptemberben kerül a bőrönd gondviselés-kategóriájához, és a tábor után már rögtön a küldöttgyűlés élményeit kell elraktároznom. Októberben a körüli képviselők vezetőképzőjét már gyömszőlnöm kell a tömött zsebbe, de tudom, hogy még befér a dévai emlékzarándoklat, a Közös utakon, és a legtetején az ODFIE-gála, amit nagy ügyel-bajjal tűrőgetnék-simítgatnék, utána boldogan és elégedetten zárnám be ezt a zsebet a bőröndömnek.

A bőröndöm legaljára csomagolnék egymaréknyi boldogságot, egyzacskónyi barátságot, egy nagy csomag élményt és megszámlálhatatlan arcot és hangot. Társítok melléjük egy nagy csoportképet az ODFIE-s családról, ami majd mindig emlékeztetni fog arra, hogy a lehető legjobb helyen vagyok a legjobb emberekkel, azokkal, akikkel szétválaszthatatlanul egyek vagyunk.

Végül pedig hiszem, hogy a bőröndöm 2017-ben olyan utat jár majd be, amelyen pillanatról pillanatra a szeretet indái fognak körbekúszni, nemcsak az ODFIE-s úton, hanem rajtunk, a rendezvényeinken, és az egész évünkön.

A folytatás első része	Méter Lángra lobbant	Monda	Errefele!	Valaki meglátogatása	A szerelemben nagy	Félig halk!	Ebédülő, idegen szóval	Híres spanyol focicsapat	Benedek Elek a gyerekek nyelvén	Luther Márton 95. tételének 52. pontja: „Hiábavaló a búcsúcédulák alapján bízni az üdvösségben, ...” (Folytatás a rejtvényben.)				
Így is szoktak esküdni														
Jöjj					Német város Nedv									
Kisebbségi lánytestvér			Öllő közepel Amerikai pusztája			Román férfinév Út, latinul				Spanyol autójele	Szem belseje!	Ifjú párt összead	Majdnem	
A folytatás befejezése														K
Rangjelző			A föld felé Francia focista volt		Női név Római kettős					Kuruc vezér volt Urán vegyjele				
Szereplő A helység kalapácsában						Szülő, becézve Angyalrang					Kölyök, angolul Cipőbe is teszik			
Olasz város lakója						Illeték Kerek szám				A szobában Ölel				
	CS	Sürgetés A lábfej része			Szaglószerv Imádat				... vág, felez Dadog					
Könyvek végén álló szó			Valamint Német autómárka volt		Eredménye van A tulajdonod						Teke közepel Éghajlat			
Isteni kegyelem, ajándék						Jórávaló A Nilus széle!						Olasz autójele Vázában van!		
Áruba bocsát				Egy, németül Orra bukó			Hibázás a sportban Romlott a tojás							
Grand Prix, röviden			Ráspollyal levesz Páncél							A szavak dzsókere Ház épül rá				
Belgium autójele		Személyekkel Völgyzáró építmény					Gally Durván taszít		Americium vegyjele Anyja társa			A sugár jele 24 óra		
Fogadalom						Long Play Rag, a-be párja			Lenti helyen Jegyzetel					
Biztonsági szerkezet			Magyar zenész (Ferenc) Kén vegyjele				Após Orvosnál mondjuk			Latin kettős-hangzó Házban van!				
	O													A

UNITÁRIUS KÖZLÖNY

Kiadja a Magyar Unitárius Egyház, Kolozsvár
Alapítási év: 1888. Új sorozat (1990-től)

Szerkesztőség: dr. Czire Szabolcs főszerkesztő, dr. Andorkó Júlia Eszter szerkesztő

Munkatársak: Asztalos Klára (Nők Világa), Czire Alpár (fotó), Forrai Tibor (keresztrejtvény), Baróthi Brigitta (ifjúsági oldal), Márkó László (médiareferens, honlap), Nagy Henrietta (gyermekoldal), Szabó László (Szeretetszolgálat)

Tördelés: Virág Péter. Olvasószerkesztő: Dénes Gabriella

Készült a kolozsvári Idea Nyomdában.

A szerkesztőség postacíme: 400105 Cluj, B-dul 21 Decembrie 1989 nr. 9. tel./fax: (0)264 593 236/(0)264 595 927

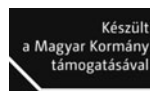
kozlony@unitarius.org

A lapszám megjeleníthető: kozlony.unitarius.org

Lapterjesztés és adminisztráció: **Gáspár Péter és Mezei Melinda**. A lapok kiszállításával kapcsolatos felvilágosítás: **Verbum Egyesület, Gál György Attila**, tel.: 0264 596 478

A kéziratok szerkesztőségbe érkezésének határideje: a tárgyhoz előtti hónap **15-e**. Kéziratokat nem örzünk meg, és nem küldünk vissza. Közlésre szánt fényképeket kérésre visszaküldünk. A lapban közölt írások nem tükrözik feltétlenül a szerkesztőség nézeteit.

ISSN 1220-8418

„Megteremtette Isten az embert a maga képmására.”
(1Móz 1,27a)

Kedves barangolók!

Itt a farsang, áll a bál – csendül fel minden évben a jól ismert versike, hiszen február az álarc hónapja, amelyet mindenki nagy örömmel visel. Ilyenkor elrejtőzhetünk egy kis időre mindenki elől, és bebújhatunk a kedvenc állatunk, tárgyunk maszkja vagy egy olyan jelmez mögé, amelyben jól érezzük magunkat. Hagyományaink érdekessége, hogy februárban álarcot használunk, ami másnak mutat, mint akik vagyunk.

Szerintetek hogyan lehetne beöltözni szeretetnek vagy éppen békének? Igaz, milyen nehéz kitalálni, hogy vajon milyen jelmezt kellene készítsünk?

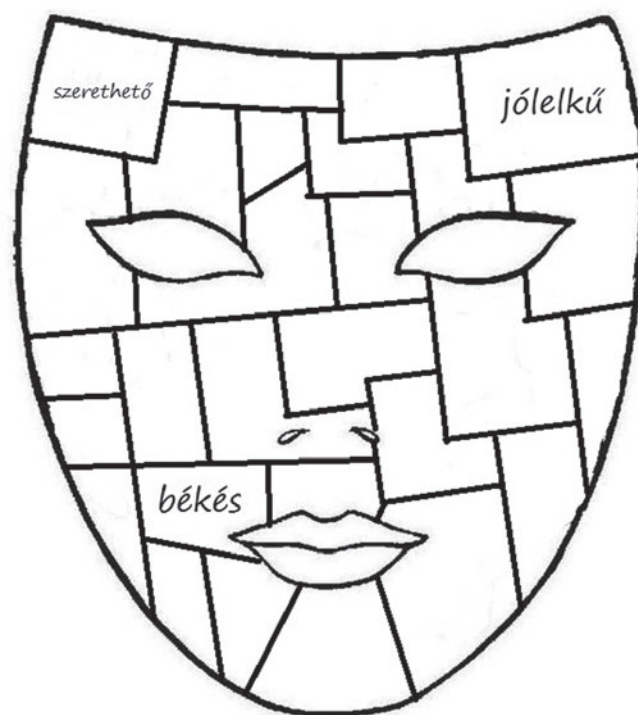
Számodra kinek az arca idézi fel a szeretetet? Te milyen vagy, amikor szeretsz? És milyen, hogy ha sírsz, vagy ha bosszankodsz?

Ha csak arra gondolunk, hogy örömmünkben mosolygunk, vagy ha szomorúak vagyunk, akkor sírunk, máris egy másik arcot mutatunk.

Amikor fontos nekünk, hogy ilyenkor a sok-sok bohóságunkat megmutassuk, akkor az is fontos, kis barangolókként elgondolkodjunk azon, vajon ha Isten azt mondta, saját képmására teremtett bennünket, akkor rajtunk hogyan tükröződik mindez. Arcunkon felismerhető a szeretetünk, a békénk, a jóságunk, a szomorúságunk és minden, ami a lelkünkben jelen van. Valahogy így lehet bebújni belső tulajdonságaink álarca mögé. Mindannyian viseljük ezeket, mert mi mindannyian a jó Isten gyermekei vagyunk, és ő

nem személyválogató, hanem egyformán megadta nekünk a lelki kincseinket. Ne feledjétek: a belsőnkől jövő, a külvilágnak megmutatott arc nem lehet hamis, mert csak akkor értékes, ha a valódit mutatjuk meg.

Feladat: Hogyan lát Téged Isten, ha rád néz? Írd a kis alakzatokba azokat a belső kincseidet, amelyet meg szeretnél mutatni mindenkinek, majd kiszínezve akár viselheted is, hogy örömmel nézzenek rád az emberek.

SZABÓ ZSOLT

Ki vagy, te furcsa és idegen lény?

Most este van, csend van, valaki közeleg,
Ki vagy te, ismeretlenből feltűnő szörnyeteg?
Álarcok, maszkok díszelgnek mindenütt,
Mi minden percben tisztelünk téged Istenünk.

Megteremtettél minket a saját képmásodra,
Hasonmásaidként indulunk mindannyian útra.
Újból itt van a farsang, kis pajtás.
Isten hozott téged a farsang havába!

Februári memóriakártya

Az erdélyiség irodalmi mintái

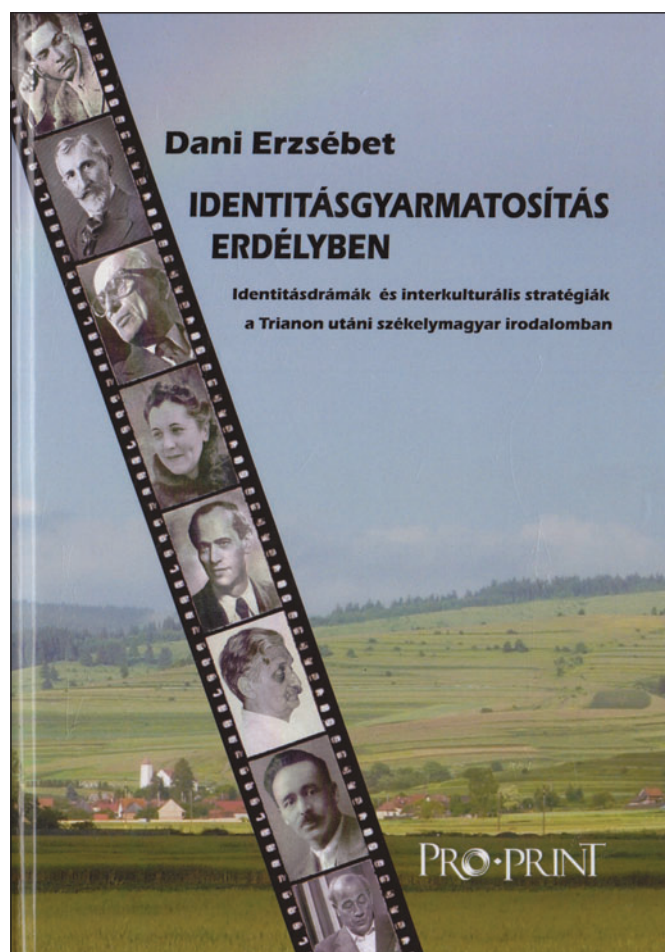
• Dani Erzsébet érdekfeszítő kötete 2016-ban jelent meg a Pro-Print Könyvkiadónál *Identitásgyarmatosítás Erdélyben. Identitásdrámák és interkulturális stratégiák a Trianon utáni székelymagyar irodalomban* címmel. Aktualitása azonban, tekintettel sajátos társadalmi-történelmi környezetünkre, de figyelembe véve az Európai Unió országaiban is egyre inkább előtérbe kerülő kisebbségi és többségi közösségek gondjait, nemcsak tavaly, s nem is csak idén lesz e kötetnek, hanem mindaddig, míg a közösségek számára olyan megoldás születik, amely élhető, elfogadható.

Székely magyarnak lenni a ma Erdélyében nem zökkenőmentes. Szinte minden erdélyi magyarnak vannak történetei magyarországiakról, akik megdicsérik magyarnyelv-ismeretüket, de románokról is, akik szívesen segítenének összekészíteni utazóbőröndjeiket. Először tán rosszul esik, s joggal, az ilyen hozzáállás, másodszor már a miértekre keressük a választ. Ez a könyv nagy segítség lehet azoknak, akik a megoldást keresik. Dani Erzsébet nem történelemkönyvet s nem is nacionalizmusból és szűklátókörűségből kigyógyító csodaszert tett le az asztalra könyvével. Egyfajta önismeretre kínál lehetőséget. Miért érezzük önmagában is problematikusnak saját önazonosságunkat? Hogyan hat ki a jelenben élő emberre a majd százéves történelmi trauma, Trianon? Hogyan lehet feldolgozni a felfoghatatlant?

Dani Erzsébet válaszának sajátossága abban rejlik, hogy a megoldást nem történelmi szakmunkákban, szociológiai felmérésekben, pszichológusok konzíliumában, interkulturális csereprogramokban találja meg, hanem az irodalomban.

Elsősorban nem az ideális megoldást keresi a kötet, hanem azokat a stratégiákat vázolja fel, amelyeket az első világháború utáni történelmi helyzet következtében a korábbi többségi nemzet kisebbségbe szorult tagjai próbáltak ki.

A kötet a két világháború közti erdélyi irodalom alkotásait veszi sorra, s amint az sejthető, prózai művekben vizsgálódik. Tíznel is több regényt, tanulmány- és esszéket vonultat fel, amelyek a trianoni döntés utáni évek hangulatát, útkeresését idézik, s amelyek olyan kérdéseket vetnek fel, illetve olyan válaszokkal szolgálnak, amelyek jelen korunkban is hasznosíthatóak, aktuálisak (Tamási Áron, Nyíró József, Benedek Elek, László Dezső, Kacsó Sándor, Ignác Rózsa, a két unitárius író, Balázs Ferenc és Bözödi György műveinek hősei egy-egy valós választ képviselnek a kisebbségi létbe sodortság kínzó állapotára).

Dani Erzsébet meggyőzően állítja, hogy az irodalom kezdett valamit a legkorábban és a leghatékonyabban (már ami a megoldás felkínálását illeti) Trianonnal. Az ellenségességre, asszimilációs törekvésekre, gyarmatosítási szándékokra, az elbizonytalanodó identitástudatra nem véletlenül a művészet, az irodalom reagált ma is időtállóan, ma is érvényes meglátásokat kínálva. A művészet úgy indul ki a személyes, egyéni kérdésekből, hogy képes általános, mindenki (tehát nemzetiségtől függetlenül minden olvasó, nyitott ember) számára értelmezhető válaszokat adni.

Tamási Áron *Ábel*-trilógiája és Nyíró József *Uz Ben-céje* a megtörhetetlen, kolonizálhatatlan székely típusát állítja példának, Benedek Elek *Édes anyaföldem!* c. önéletrajza a kultúrák közötti kommunikációt és a saját identitás megőrzését tartja megoldásnak, Tamási *Szülőföldem* c. naplószerű szociográfiája a kisebbség mindennapjainak bemutatásával idézi a kényszerű megoldást: vadmacskaként lapulni fához, de taplót sose teremni.

(U. K.)

Bodor Lídia Emese vallásstanár (Kolozsvár), **Csegezi Ildikó** énekvezér (Bágyon), **Dimény Csilla Júlia** nőszövecségi elnök (Alsófelsőszentmihály), **Ferenczi Ágnes** életvezetési tanácsadó (Kolozsvár), **Ferenczi Enikő** mentálhigiénés szakember (Kolozsvár), **Finta Emese** lelkész (Torockószentgyörgy), **Kornis Melinda** tanár (Székelykeresztúr), **Nyitrai-Németh Csongor** ny. lelkész (Kadács), **Pál Tünde** párkapcsolati szakember (Sepsiszentgyörgy), **Pap Mária** püspöki titkár (Kolozsvár), **Rácz Mária** segédlelkész (Kolozsvár), **Sándor Krisztina** politológus (Csíkszereda), **Szabó László** lelkész (Szind-Kolozsvár), **Vass Károly** lelkész (Aranyosrákos)